

Серця трьох

Автор:

Джек Лондон

Серця трьох

Джек Лондон

Зарубіжні авторські зібрання

«Серця трьох» – вірець пригодницького роману й перлина творчого доробку американського класика Джека Лондона (1876—1916), життя якого саме нагадувало велику пригоду. В передмові автор пояснює, що відсутність цікавих і гострих сюжетів для кінематографа й спонукала написати цей твір. Тож роман «зроблено» в найкращих традиціях голлівудського кіно (він і був написаний на основі кіносценарію): спекотна Південна Америка, любовний трикутник, пристрасть, пригоди, помста, зради, гонитва за багатствами й суперництво – чесне й не дуже.

Френсіс Морган – єдиний спадкоємець великих грошей і далекий нащадок пірата Генрі Моргана – живе у Нью-Йорку, грає на біржі, нудьгує після смерті батька. І хочеться йому чогось такого! Випадково до нього приходиться гість – сеньйор Альварес Торес, який знає, де сховано скарби його далекого предка-пірата. Пригоди починаються! Френсіс вирушає у Південну Америку, де зустрічає прекрасну Леонсію Солано, свого далекого родича-погодка, який викапаний він, – Генрі Моргана. І далі пішли-поїхали: ревності, в'язниця, суд, пошуки скарбів тощо.

У творі також зображено й трагічні конфлікти: безжалісне винищування індійської культури незваними «цивілізаторами», розкрадання природних багатств, нелюдськість вдач у тім світі, де бушує битва за мільйон.

Джек Лондон

Серця трьох

Передмова

Шановний читач, сподіваюся, пробачить мені, що я починаю цю передмову з вихваляння. Річ у тім, що цей твір – ювілейний. Його завершенням я відзначаю своє сорокаліття, свою п'ятдесяту книгу, шістнадцять років своєї письменницької діяльності й новий напрям у творчості. А «Серця трьох» – це новий напрям. Досі я, безперечно, не писав нічого подібного і майже переконаний, що й надалі не писатиму. І я зовсім не маю наміру приховувати, що пишаюся цим твором. А тепер я радив би читачеві, який любить стрімкий розвиток дії, обминути усі ті вихваляння, що містить передмова, заглибитися в оповідь, і хай він насмілиться потім сказати мені, що від моєї книги легко відірватися.

Для допитливих дозволю собі дещо пояснити. Мірою того як кінематограф ставав найпопулярнішою формою розваги в усьому світі, запас фабул та інтриг, створений світовою белетристикою, став швидко вичерпуватися. Будь-яка кінокомпанія за допомогою двох десятків режисерів протягом певного часу здатна екранізувати всю літературну спадщину Шекспіра, Бальзака, Діккенса, Скотта, Золя, Толстого і десятків менш плідних письменників. А оскільки таких кінокомпаній сотні, то легко зрозуміти, що незабаром вони зможуть залишитися без сировини, з якої фабрикують кінокартини.

Право на екранізацію всіх романів, оповідань і п'єс, виданих або які мають бути виданими тими чи іншими видавництвами або особами, уже давно куплено й оформлено договорами. Коли ж трапляється матеріал, право власності на який минуло за давністю літ, то він екранізується з такою самою швидкістю, з якою матроси, опинившись на березі із золотим піском, кидаються збирати самородки. Тисячі сценаристів – а точніше десятки тисяч, бо немає такого чоловіка, жінки чи дитини, що не вважали б себе цілком дозрілими для написання сценарію, – отже, десятки тисяч сценаристів нишпорять по літературі (як застереженої, так і незастереженої) і висмикують журнали ледве не з друкарської машинки, сподіваючись пожитися якоюсь новою сценкою, фабулою або історійкою, придуманою їхніми побратимами по перу.

Проте задля справедливості слід зазначити, що зовсім нещодавно, у ті дні, коли сценаристів ще не вельми поважали, вони виснажували себе працею за п'ятнадцять-двадцять доларів на тиждень, а траплялося, що скупі директори платили їм поштучно: десять-двадцять доларів за сценарій, і ще в п'ятдесяти випадках зі ста не видавали сценаристам і тих грошей, які їм належали. Бувало й так, що товар, украдений сценаристами, у свою чергу, крали в них не менш безсовісні та безсоромні люди, котрі працювали в штаті. Так було тільки вчора, а сьогодні я знаю сценаристів, у яких є по три машини і по два шофери, котрі посилають своїх дітей у найдорожчі школи і взагалі мають стійку платоспроможність.

Значною мірою саме через брак белетристичної сировини і почали цінувати й поважати сценаристів. На них з'явився попит, вони здобули визнання, їм стали краще платити, а від них вимагати продукцію значно вищої якості. Почалися нові пошуки матеріалу, що вилилися, зокрема, у спроби залучити відомих письменників для роботи в кіно. Однак те, що людина написала двадцять романів, ще не може бути запорукою, що вона здатна написати гарний сценарій. Якраз навпаки: досить швидко з'ясувалося, що успіх у белетристиці – гарантія провалу на екрані.

І тут втрутилися господарі кінокомпаній. Поділ праці – насамперед. І ось, зв'язавшись із могутніми газетними об'єднаннями чи з окремими особами, що і відбулося в цьому випадку, – я маю на увазі «Серця трьох» – вони замовляють висококваліфікованим сценаристам (котрі навіть заради порятунку власного життя не зуміли б написати роман) сценарій, який романісти (навіть заради порятунку власного життя не спромоглися б написати сценарій) перетворюють потім на роман.

Отже, приходять м-р Чарльз Годдард до якогось Джека Лондона й каже йому: «Час дії, місце дії і дійові особи визначені; кінокомпанії, газети і капітал – до наших послуг. Тепер домовляймося». І ми домовилися. Наслідок – «Серця трьох». Ні в кого не може виникнути сумніву в майстерності м-ра Годдарда після того, як я перелічу його твори, а перу його належать: «Пригоди Поліни», «Пригоди Елейн», «Богиня», «Збагачуйся, Волінгфорде» та ін. Крім того, ім'я героїні цього роману – Леонсія – теж він вигадав.

Перші кілька епізодів він написав на своєму ранчо в Місячній долині. Але писав він швидше, ніж я, і закінчив свої п'ятнадцять епізодів на багато тижнів раніш за мене. Нехай не введе вас в оману слово «епізод». На перший епізод витратили

три тисячі футів плівки, а на наступні чотирнадцять – по дві тисячі футів на кожний. У кожному епізоді пересічно дев'яносто сцен, а це разом близько тисячі трьохсот сцен. Отже, ми працювали одночасно, кожен над своїм шматком. Коли я писав якийсь розділ, то, звісно, не міг враховувати того, що відбувається в наступному чи через дванадцять розділів, бо я цього не знав. Не знав цього і м-р Годдард. Звідси неминучі наслідки: не можна сказати, щоб оповідь у «Серцях трьох» відрізнялася особливою стрункістю, хоча вона, безумовно, не позбавлена логіки.

Уявіть собі мій подив, коли я, перебуваючи на Гаваях, раптом одержую від м-ра Годдарда поштою з Нью-Йорка чотирнадцятий епізод сценарію (а я в цей час опрацьовував десятий епізод) і бачу, що мій герой одружений зовсім не з тією жінкою! І в нашій розпорядженні усього тільки один епізод, коли можна її позбутися і зв'язати мого героя законним шлюбом з єдиною жінкою, з якою він має одружитися. Як це зроблено – прошу подивитися в останньому розділі чи п'ятнадцятому епізоді. Можете не сумніватися, що м-р Годдард нараїв мені, як це зробити.

Річ у тім, що м-р Годдард – майстер щодо розвитку дії і геній її швидкості. Розвиток дії аж ніяк не хвилює його. «Показати», – спокійно зазначає він в авторській ремарці кіноактору. Очевидно, актор «показує», бо м-р Годдард відразу починає нагромаджувати одну дію на одну. «Відобразити горе!» – наказує він, або «сум», або «гнів», або «щире співчуття», або «бажання убити», або «прагнення самогубства». От і все. Так і має бути – інакше коли б він завершив роботу і написав свої тисячу триста сцен?

Проте можете собі уявити, як довелося мені, бідоласі, котрий не міг обмежитися чарівним словом «відобразити», а мав описати – і до того ж досить докладно – усі ті настрої і положення, що їх одним розчерком пера визначив м-р Годдард! Нехай йому грець! Діккенсу не здавалося надмірним витратити тисячу слів на описування і найтонше окреслення сумних переживань того чи іншого героя. А от м-р Годдард каже «Відобразити» – і раби кіноапарата роблять усе, що потрібно.

А розвиток дії! Свого часу я написав кілька пригодницьких романів, проте навіть у них разом не було стільки дії, як у «Серцях трьох».

Зате тепер я знаю, чому кінематограф має таку популярність. Я тепер знаю, чому «Пани Барнес із Нью-Йорка» і «Гончар із Техаса» розійшлися мільйонами

примірників. Я тепер знаю, чому якась пихата агітаційна промова може зібрати куди більше голосів, ніж доблесний вчинок чи задум державного діяча. Перероблення сценарію м-ра Годдарда на роман було для мене цікавим досвідом – і досить повчальним. Ця праця по-новому висвітлила давно осмислені мною соціологічні узагальнення, підвела під них нову основу і зміцнила їх. Після цієї спроби своїх сил як письменника у новій для себе царині я почав розуміти душу народу глибше, ніж розумів досі, й усвідомив, яким високим мистецтвом жесту і міміки має володіти демагог, котрий залучає голоси виборців на свій бік за допомогою уміння грати на колективній душі мас. Я буду вельми здивований, якщо ця книга не набуде масового розповсюдження. («Показати здивування», – сказав би м-р Годдард, або – «Відобразити масовий розпродаж».)

Коли в основі цієї авантюри, іменованої «Серця трьох», лежить співпраця, то її принцип захоплює мене. Проте боюся, що такого колегу, як м-р Годдард, можна здібати не частіше ніж одного на мільйон. Ми жодного разу не прохопилися навіть словом, у нас не було жодної суперечки чи дискусії. Однак у такому разі я також не просто спільник, а мрія! Хіба не я дозволив йому беззастережно «відображати» усе, що йому заманеться, протягом 15 епізодів сценарію, 1300 сцен і 31 000 футів плівки і, зрештою, 111 000 слів, що склали роман? І все ж тепер, коли я закінчив цю працю, я вельми був би радий, коли б не розпочинав її, – з однієї простої причини: мені хотілося б самому прочитати книгу і подивитися, як вона читається. А мене це вельми цікавить. Вельми.

Джек Лондон

Вайкікі, Гавайські острови,

23 березня 1916 року

Давня піратська пісня

Шукачам пригод і долі

Я таку пораду дам:

Йдіть корсарами на море,

Де привілля всім вітрам.

Приспів:

Нас в морські бої і шторми

Не пройме переполох —

Станем спинами до щогли

Проти тисячі удвох!

Приготуємо пістолі —

Й в справжнє судно, не в міраж,

Пошлемо з гармати ядра

Й підемо на абордаж!

Приспів.

Гей, корсари, славмо вітер,

За кормою водоверть!

Пожаліємо матросів —

Капітану ж буде смерть!

Приспів.

Із захопленого судна

Забираймо лиш вино,

Чарівних жінок і злото —

Решта хай іде на дно!

Приспів.

Розділ I

Цього пізнього весняного ранку події в житті Френка Моргана змінювалися надто швидко. Якщо будь-коли людині було призначено, перемістившись у часі, стати учасником жорстокої, кривавої драми, а точніше – трагедії простих душ, і водночас свідком середньовічної мелодрами, насиченої сентиментальністю і бурхливими пристрастями, властивими мешканцям Латинського Нового Світу, то цією людиною Доля призначила бути Френкові Моргану, і то досить незабарно.

Проте сам Френк Морган перебував у незнанні того, що у світі щось для нього готується, і навряд чи був готовий до подій, які насувалися. Засидівшись за бриджем, він пізно прокинувся й, поснідавши фруктами й кашею, подався до бібліотеки – зі смаком обставленої кімнати, звідки його батько останніми роками життя керував великими і різноманітними справами.

– Паркере, – звернувся Френк до камердинера, що служив ще його батькові, – чи не помітив ти, що мій покійний батько погладшав в останні роки його життя?

– Ні, сер, – відповів той з усією шанобливістю добре вимуштруваного слуги, але мимоволі змірявши швидким поглядом чудову постать парубка. – Ваш батько, сер, завжди був струнким. Постава його ніколи не змінювалася: він був широкоплечий, з могутніми грудьми, маслакуватий, проте талія, сер, у нього була тонка. Завжди тонка. Коли його покладали на стіл, багато юнаків у нашому місті могли б засоромитися своєї постави. Він завжди ретельно дбав про себе, сер, – я маю на увазі всі ці вправи, що він щоранку по півгодини виконував у ліжку. Ніщо не могло йому завадити. Він називав це своїм культом.

– Атож, постать у батька була рідкісна, – ліниво вимовив Френк, дивлячись на біржовий телеграф і кілька телефонних апаратів, установлених ще його батьком.

– Чудова, – переконливо ствердив Паркер. – Ваш батько був стрункий, як аристократ, незважаючи на ширококостість, могутні плечі й груди. І ви це успадкували, сер; тільки ви ще досконаліші.

Молодий Френк Морган, що успадкував від свого батька не тільки постать, а й чимало мільйонів, безтурботно розвалився в широкому шкіряному кріслі й витягнув ноги, зовсім як могутній лев у клітці, не знаючи, куди подіти свої сили. Розгорнувши ранкову газету, він прочитав заголовок, що повідомляв про новий зсув на К'юлебрській ділянці Панамського каналу.

– Добре, що ми, Моргани, не схильні до повноти, – позіхаючи, промовив він, – а то я міг би і розтовстіти від такого життя... Правда, Паркере?

Старий камердинер, не розчувши, зніяковіло подивився на свого хазяїна.

– Так, сер, – поспішно відповів він. – Тобто я хочу сказати: ні, сер. Ви тепер маєте найкращий вигляд.

– Нічого подібного, – впевнено заявив молодик. – Я, можливо, і не розжирів, але безумовно обм'якнув... Га, Паркере?

– Так, сер... Тобто ні, сер... Я хотів сказати: ні, сер. Ви все такий самий, яким повернулися з коледжу три роки тому.

– І вирішив, що неробство – мое покликання, – розсміявся Френк. – Паркере!

Паркер шанобливо витягнувся. Проте його пан вже занурився в глибокий роздум, немов намагався позбутися проблеми надзвичайної важливості, а рука його раз у раз смикала маленькі настовбурчені вусики, які він віднедавна почав відрощувати.

– Паркере, я іду рибалити.

– Так, сер.

– Я виписав кілька вудок. Будь ласка, склади їх і принеси сюди, я хочу оглянути. Я гадаю, що поїхати тижнів на два кудись у ліс – це для мене найкорисніше. Якщо я цього не зроблю, то, без сумніву, почну гладшати і зганьблю весь наш рід. Адже ти чув про сера Генрі? Старого оригінала сера Генрі, пірата і головоріза?

– Так, сер. Я читав про нього, сер.

Паркер уже стояв біля дверей і чекав тієї хвилини, коли балакучість молодого пана вичерпається, аби виконати його доручення.

– Авжеж, пишатися тут нічим – старий розбійник!

– О ні, сер! – заперечив Паркер. – Адже він був губернатором на Ямайці й помер усіма шанований.

– Добре, що його не повісили, – засміявся Френк. – Власне кажучи, тільки він один і ганьбить наш рід, який сам і заснував. Але я ось що хотів сказати: я досить ретельно переглянув усе, що його стосується. Він дуже піклувався про свою постать і, слава богові, до самої смерті був стрункий. Це добра спадщина, що перейшла й до нас. А от скарбу його ми, Моргани, так і не знайшли; втім, тонкий стан – це дорожче від рубінів. Родова ознака, як казали професори біології, котрі мене навчали.

Зависла довга пауза, і Паркер обережно вислизнув з кімнати, а Френк Морган заглибився у вивчення газетної статті про Панаму й з'ясував, що канал відкривють для судноплавства, очевидно, не раніше як за три тижні.

Задзеленчав телефон, і за допомогою електричних нервів сучасної високої цивілізації Доля зробила першу спробу простягнути свої щупальця і дістатися до Френка Моргана, що сидів у бібліотеці особняка, збудованого його батьком на Ріверсайд-драйв.

– Шановна місіс Керазес, – заперечив він у слухавку, – що б там не сталося, це просто тимчасовий ажіотаж. З «Темпіко петролеум» все добре. Це не спекулятивні папери, а цілком надійне вкладення капіталу. Тримайтеся їх. Тримайтеся міцно... Напевно, річ у тім, що якийсь фермер з Міннесоти приїхав до Нью-Йорка і вирішив купити кілька пакетів акцій, бо вони здаються йому солідними, а так воно і є... Ну й що тут такого, що вони подорожчають ще трохи? Все одно не продавайте. «Темпіко петролеум» – це вам не лотерея і не рулетка. Це – надійне підприємство. Мені б, наприклад, вельми хотілося, аби воно було не таким величезним – я б тоді міг фінансувати його сам... Та ні, вислухайте мене: зовсім це не жарт! Ми нині замовили тільки цистерн більше ніж на мільйон доларів. Наша залізниця і три нафтопроводи коштують понад п'ять мільйонів.

Тільки діючі нафтотвердловини дадуть нам нафти на сто мільйонів доларів, так що нині головне наше завдання – доставити її до моря на танкери. Тепер саме час для вкладання коштів. Мине рік чи два, і державні папери проти ваших акцій видадуться справжньою дурницею... Авжеж, прошу. Не звертайте уваги на біржовий ринок. І потім – не я радив вам купувати ці акції. Я ніколи не давав своїм друзям таких порад. Та коли ви їх придбали, то тримайтеся за них. «Темпіко» таке саме солідне підприємство, як Англійський банк... Так, ми з Діком поділили вчора виграш. Дібралася чудова компанія. Хоча Дік, треба сказати, надто гарячий для бриджу... Так, щастило, як гравцю на біржі... Ха-ха! Я гарячий? Ха-ха!.. Так?... Скажіть Гаррі, що я зникну тижнів на два... Поїду вудити форель... Знаєте, весна, струмочки дзюрчать, у деревах бродить сік, розпускаються бруньки, зацвітають квіти... Так, на все добре. І тримайтеся обома руками за «Темпіко петролеум». Якщо вони трішки впадуть після того, як цей міннесотський фермер закінчить грати на підвищення, купіть ще. Я теж збираюся так зробити. Це все одно що знайти гроші... Авжеж... Атож, безперечно... Занадто це солідні папери, щоб отак – ні з сього ні з того – взяти й продати їх, адже вони, можливо, ніколи більше не подешевшають... Ну, звичайно, я знаю, що кажу. Я поспав сьогодні вісім годин і ще не випив ні краплі... Так, так... До побачення.

Не вставаючи з крісла, Френк потягнув до себе стрічку біржового телетайпа і ліниво пробіг її очима; те, що в ній повідомлялося, не викликало в нього особливого інтересу.

Повернувся Паркер, тримаючи в руках кілька тоненьких вудок; кожна з них була взірцем мистецтва і майстерності. Френк миттю підхопився з крісла, відкинув телеграфну стрічку, про яку відразу забув, і радий, як хлопчисько, що розглядає іграшки, хвацько заходився пробувати їх. Він то змахував вудками, аж волосінь свистіла, мов батіг, то обережно спритним рухом закидав її під високу стелю, ніби на другому кінці кімнати був невидимий ставок, у якому таємниче виблискувала форель.

Знову задзеленчав телефон. Обличчя Френка спалахнуло гнівом.

– Бога ради, поговори ти, Паркере, – наказав він. – Якщо це знову якась жінка, котра грає на біржі, скажи, що я вмер або п'яний, або захворів на тиф, або одружуюся – словом, вигадай щось.

Після недовгої розмови спокійним, ввічливим тоном, що так пасував до вишуканого стилю цієї холодної кімнати, Паркер промовив у слухавку: «Одну хвилинку, сер», – і, прикривши її рукою, сказав:

– Це містер Беском, сер. Він просить вас.

– Скажи містеру Бескому, щоб він ішов до дідька, – відповів Френк, замахнувшись так, начебто хотів хтозна-куди закинути вудку; і справді, якби волосінь описала ту дугу, яку намалював його зачарований погляд, вона вилетіла б у вікно і, цілком імовірно, на смерть перелякала б садівника, що стояв навколішках й пересаджував кущ троянди.

– Містер Беском каже, що це щодо становища на біржі, сер, і що він затримає вас не більш як на п'ять хвилин, – наполягав Паркер, але так делікатно і м'яко, немов переказував якесь зовсім несуттєве, дріб'язкове доручення.

– Гаразд! – Френк обережно приставив вудку до столу і взяв слухавку. – Алло, – промовив він в апарат. – Так, це я, Морган. Тільки хутчіше. У чому річ?

Він із хвилину послухав, потім роздратовано перебив співрозмовника:

– Продавати? Дзуськи. В жодному разі... Звичайно, я радий це чути. Проте навіть якщо акції подорожчають на десять пунктів, – чого, звичайно, не трапиться, – все одно тримайте їх. Цілком можливо, що це закономірне підвищення і вони вже більше не впадуть. Ці акції – штука надійна. Вони коштують значно дорожче, ніж котируються. Взагалі цього можуть і не знати, але ж я знаю. За рік вони дійдуть двохсот, – звичайно, якщо в Мексиці припиняться ці вічні революції... А ось коли акції впадуть, ви одержите від мене наказ купувати... Дурниця. Хто це хоче придбати контрольний пакет? Та ні, це суто спорадичне явище... Що? Перепрошую. Я хотів сказати: суто тимчасове явище. Нині я їду тижнів на два вудити рибу. Якщо акції впадуть на п'ять пунктів – купуйте. Купуйте все, що будуть пропонувати. Запам'ятайте: коли людина має велике підприємство і розпочинається гра на підвищення його акцій, це може бути так само небезпечно, як гра на зниження... Так... Звичайно... Так... До побачення.

Френк із захватом знову взявся за вудки, а тим часом на іншому кінці міста, у кабінеті Томаса Рігана, уже невтомно працювала Доля.

Томас Ріган наказав своїй армії маклерів скуповувати акції «Темпіко петролеум», пустив різними таємничими каналами чутку, ніби в «Темпіко петролеум» якісь ускладнення з мексиканським урядом щодо концесії, і заходився читати звіт свого експерта з нафти, який два місяці на місці вивчав реальні перспективи й можливості цієї компанії.

Зайшов клерк, подав візитну картку й доповів, що якийсь іноземець наполегливо просить його прийняти. Ріган глянув на картку й сказав:

– Передайте цьому панові, сеньйору Альваресу Торесу, що я не можу його прийняти.

За п'ять хвилин клерк повернувся з тією самою карткою, але тепер на другому її боці було щось написано олівцем. Ріган посміхнувся, прочитавши:

«Вельмишановний містере Рігане. Маю честь повідомити Вам, що мені відоме місце, де за давніх піратських часів сер Генрі Морган заховав свій скарб.

Альварес Торес».

Ріган похитав головою; клерк був уже біля дверей, коли хазяїн раптом гукнув йому:

– Нехай заїде. Негайно!

Залишившись сам, Ріган беззвучно розсміявся, обмізковуючи ідею, що зародилася в його голові.

– Молокосос! Щеня! – буркотів він крізь хмарку диму, розкурюючи сигару. – Уявляє себе левом, як і його батько. Його потрібно добре провчити, і старий стріляний горобець Ріган уже подбає про це.

Англійська сеньйора Альвареса Тореса така сама бездоганна, як і його модний весняний костюм. Хоча смаглява шкіра видавала його латиноамериканське походження, а блиск чорних очей красномовно засвідчував, що в його жилах тече давня суміш іспанської й індіанської крові, проте він видавався таким типовим нью-йоркцем, що Томас Ріган більшого й не бажав.

– Після багатьох років завзятої праці й пошуків, – почав Торес, – я нарешті розгадав, де захований скарб сера Генрі Моргана. Я певен, що на Москітовому узбережжі. Скажу точніше: до нього не більше як тисяча миль від лагуни Чірікві, а найближче до нього місто – Бокас-дель-Торо. Я там народився, хоча освіту здобув у Парижі; знаю місцевість як свої п'ять пальців. Для такої експедиції досить було б маленької шхуни. Адже спорядити її обійдеться зовсім дешево, зате який буде прибуток! Винагорода – цілий скарб!

Сеньйор Торес замовк: йому бракувало слів, аби висловитися переконливіше, але Ріган, крута і тверда людина, яка звикла мати справу з людьми такого самого складу, як і він сам, почав витягати з нього все, ніби адвокат, що веде перехресний допит.

– Авжеж, – погодився сеньйор Торес, – нині я маю певну скруту... як би це сказати?... у готівці.

– Вам потрібні гроші, – грубо уточнив біржовик, і той сумно схилив голову.

І ще багато чого іншого змушений був визнати Альварес Торес під перебіжним вогнем допиту. Він справді нещодавно приїхав із Бокас-дель-Торо і сподівається, що ніколи більше туди не повернеться. Проте він готовий повернутися, якщо вони дійдуть якоїсь згоди...

Ріган зупинив його владним жестом людини, що звикла наказувати простолюду: він узяв чекову книжку і виписав чек на ім'я Альвареса Тореса. Той, глянувши на нього, побачив суму в тисячу доларів.

– Ось у чому річ, – сказав Ріган. – Я особисто анітрохи не вірю вашим вигадкам. Однак у мене є один юний друг. Я дуже люблю цього хлопчиська, і мене засмучує, що його занадто розбещують спокуси великого міста – Бродвей з його красунями тощо, – ну, ви розумієте.

Сеньйор Альварес Торес, як вихована людина, ухилився від відповіді.

– Отже, заради його здоров'я, а також порятунку не лише його душі, а й добробуту, найкраще, що можна було б придумати, – це подорож по скарб, сповнена пригод, що вимагає фізичної напруги, і... словом, я переконаний, що ви мене розумієте.

Альварес Торес знову ухилився.

– Вам потрібні гроші, – продовжував Ріган. – Зацікавте його. Ця тисяча – вам за спробу. Зацікавте його так, що він вирушить на пошуки золота старого Моргана, і ще дві тисячі – ваші. Якщо зацікавите його так, що він пробуде в мандрах три місяці, я додам вам ще дві тисячі, а якщо півроку – то п'ять тисяч. Можете мені повірити: я добре знав його батька, ми з ним були компаньйонами, я... я можу навіть сказати: майже братами. Я готовий пожертвувати будь-якою сумою, аби скерувати сина мого друга на правильний шлях і зробити з нього людину. Що ви на це скажете? Для початку ось вам тисяча. Згода?

Сеньйор Альварес Торес тремтячими пальцями згортав і розгортав чек.

– Я... я згодний, – затинаючись, вимовив Торес і навіть почав заікатися від хвилювання. – Я... я... як би це сказати?... Я весь до ваших послуг.

За п'ять хвилин Торес отримав інструкції щодо тієї ролі, яку йому випадало грати, а його розповідь про скарб Моргана для більшої правдивості хитрий біржовик трохи змінив; після цього іспанець підвівся і перш ніж попрощатися, зауважив жартівливо, але не без смутку:

– Найкумедніше, містере Рігане, що все це – чистісінька правда. Зміни, що ви внесли в мою історію, роблять її правдивішою, проте вона правдива і без них. Мені потрібні гроші. Ви дуже щедрий, і я намагатимуся зробити все... Я... я пишаюся тим, що непоганий артист. І все ж присягаюся: я справді розгадав, де заховано скарб, що награбував і закопав Морган. Я міг користуватися документами, що були недоступні іншим; та й все одно навряд чи комусь вдалося б у них розібратися. Ці документи зберігаються в нашій родині, і чимало моїх пращурів ламали голови над ними все життя, але так і не знайшли відповідь. Але вони були на правильному шляху, їм тільки бракувало кмітливості: вони помилялися на двадцять миль. Проте місце точно зазначено в документах. Вони помилялися, мені здається, тому, що там навмисно все було зашифровано, заплутано, написано у вигляді ребуса; і тільки я, тільки я зрозумів це й розгадав. Усі давні мореплавці вдавалися до таких трюків, коли креслили свої карти. Мої іспанські пращури таким чином приховали Гавайські острови, змістивши їх убік на п'ять градусів довготи.

Для Томаса Рігана все це було китайською грамотою, він слухав Тореса з поблажливою посмішкою, що явно говорила: «От, змушують зайняту людину відриватися від справ і вислуховувати якісь небилиці».

Ледве встиг сеньйор Торес відкланятися, як у кабінет зайшов Френк Морган.

– Вирішив на хвильку забігти до вас за порадою, – сказав він після звичайного обміну вітаннями. – Та й до кого ж мені звертатися, як не до вас, адже ви стільки років працювали з моім батьком. Як мені відомо, ви були його компаньйоном у найбільших справах. Він завжди радив мені довіряти вашим судженням. Ну, ось я і прийшов. Насамперед скажіть, що відбувається з «Темпіко петролеум»? Річ у тім, що я хочу поїхати порибалити.

– Що відбувається з «Темпіко петролеум»? – запитанням на запитання відповів Ріган, спритно вдаючи, ніби він нічого не знає, хоча саме він і був в усьому винен.

Френк кивнув і, опустившись у крісло, запалив сигарету, а Ріган почав переглядати стрічку біржового телеграфу.

– Акції «Темпіко петролеум» піднялися... на два пункти... А тебе, власне, що турбує? – запитав він.

– Та нічого, – відповів Френк. – Зовсім нічого. Проте чи не гадаєте ви, що якась група хоче прибрати «Темпіко» до рук, адже потенційна цінність підприємства колосальна. Це, як ви розумієте, між нами, тобто я хочу сказати – цілком конфіденційно.

Ріган кивнув.

– Підприємство величезне, – продовжував Френк. – Досить прибуткове. Справді солідне. І раптом такий стрибок! Чи не здається вам, що якась особа або група осіб хоче заволодіти контрольним пакетом акцій?

Компаньйон його батька тряхнув своєю сивою гривною, проте в голові, покритій цими шляхетними сивинами, причаїлися аж ніяк не шляхетні думки.

– Ну що ти, – зауважив він, – мабуть, це просто випадковий стрибок. А може, публіка, що грає на біржі, запідозрила, що акції «Темпіко петролеум» – штука справді прибуткова. Як ти гадаєш?

– Звісно, що прибуткова, – гаряче відповів Френк. – Я отримав такі приємні новини, Рігане, що ви ахнете, здивувавшись. Я своїм друзям кажу, що це справді солідне підприємство. Проте прикро, що мені довелося залучити сторонній капітал. Однак підприємство виявилось таким великим, що я змушений був це зробити. Навіть якби я уклав усі гроші, що залишив мені батько, – я маю на увазі вільний капітал, а не те, що уже вкладено в інші підприємства, коротше: готівку, – все одно мені самому це не до снаги.

– У тебе що, погано з готівкою? – спитав старий Ріган.

– У мене є кругленька сума, якою я можу оперувати, – безтурботно відповів молодик.

– Ти хочеш сказати...

– Звичайно. Саме так. Якщо акції «Темпіко» упадуть, я купуватиму їх. Адже це все одно що знайти гроші!

– На яку ж суму ти маєш намір купувати? – запитав Ріган, намагаючись прощупати свого гостя, проте маскуючись добродушністю й схваленням.

– На всі гроші, які в мене є, – не задумуючись відповів Френк Морган. – Я ж кажу вам, Рігане – це перспективне підприємство!

– Я не дуже цікавився ним і не можу сказати, чого воно варте, Френку, але з тих фактів, що мені відомі, воно видається цілком солідним.

– «Видається»! Кажу вам, Рігане, що це золоте дно! дно! І мені соромно, що його акції довелося випустити на біржу. Зате на них вже ніхто не збанкрутує. Я тільки зроблю послугу світу, викинувши на ринок... навіть не можу точно сказати, скільки сотень мільйонів барелей чистої нафти... Так ви знаєте, що в мене є свердловина на Гаустекських копальнях, яка вже сім місяців дає по двадцять сім тисяч барелей на день. І фонтан ще не висох. Проте це крапля в морі проти того,

що ми здатні поставити на ринок. У цієї нафти питома вага двадцять два, а осаду в ній менше ніж два десятих відсотка. Потім є ще один фонтан – до нього треба тільки прокласти миль із шістдесят нафтопроводу, – який викидає близько сімдесяти тисяч барелей на день і, незважаючи на вжиті заходи, буквально заливає нафтою всі околиці. Це я ділюся з вами, звичайно, по секрету, самі розумієте. Справи в нас ідуть непогано, і я зовсім не хочу, щоб акції «Темпіко петролеум» підскочили до неба.

– Можеш не турбуватися про це, синку. Ще треба, щоб нафта потекла по нафтопроводах і щоб у Мексиці припинилися революції, – тільки тоді акції «Темпіко» можуть підскочити. А поки що ідь рибалити й забудь про це. – Ріган помовчав, потім, удавши, ніби раптом щось згадав, узяв зі столу візитну картку Альвареса Тореса з написаною олівцем запискою. – Глянь, хто в мене щойно був. – Ріган помовчав, немов обмірковуючи думку, що раптово йому спала. – Ну, навіщо тобі їхати вудити якусь форель? Адже це зрештою порожня розвага. А ось тут є для тебе улов набагато цікавіший – це розвага сьогодення, гідна чоловіка, не те що перські палаци в Адирондакських горах, де є і морозиво, і слуги, і електричні дзвоники. Твій батько завжди дуже пишався цим піратом, від якого пішов увесь ваш рід. Він твердив, що схожий на нього, ну, а ти, безперечно, схожий на свого батька.

– Сер Генрі, – з посмішкою зауважив Френк, простягаючи руку за карткою, – адже і я пишаюся цим старим розбійником!

Прочитавши карлючки на візитній картці, він запитливо подивився на Рігана.

– Історія, яку розповів мені цей хлопець, на вигляд правдива, – пояснив Ріган. – Він каже, що народився на цьому самому Москітовому Березі й дізнався про скарб із документів, які зберігаються в їхній родині. Проте я, звичайно, не йому віри жодному його слову. В мене немає ні часу, ні бажання цікавитися тим, що ніяк не стосується моїх справ.

– Дивно, що сер Генрі помер майже бідняком, – зауважив Френк; він насупив брови, й одразу проявилася морганівська впертість, – а захований ним скарб так ніхто і не знайшов.

– Ну що ж, бажаю успіху в риболовлі, – добродушно посміхнувся Ріган.

– А все ж таки я хотів би побачитися із цим Альваресом Торесом, – заявив юнак.

– Усе це – золото для дурнів, – продовжував Ріган. – Хоча, мушу зізнатися, історія, що розповів мені цей хлопець, може бути цілком правдивою. Можливо, коли б я був молодшим... проте мені, очевидно, усе життя призначено просидіти тут.

– Чи не знаєте, де б я міг знайти його? – нетерпляче запитав Френк, усупереч власній волі засовуючи шию в сильце Долі, що втілилася в образі Томаса Рігана, яке вона приготувала, аби спіймати його.

...Побачення відбулося наступного ранку в кабінеті Рігана. Сеньйор Альварес Торес здригнувся, коли побачив Френка, але відразу опанував себе. Це відразу ж спостеріг Ріган, і, посміхнувшись, запитав:

– Що, старий пірат власною персоною, га?

– Так, схожість просто разюча, – збрехав або майже збрехав Торес, бо хоч і спостеріг подібність Френка із сером Генрі Морганом, але водночас перед ним постав образ іншої, живої людини, що нагадувала і Френка, і сера Генрі так само, як і вони обидва були схожими між собою.

Френк був молодий, а молодість не знає перешкод. Хутко розгорнули сучасні атласи й стародавні географічні карти, документи, писані споловілим чорнилом на поживклому від часу папері, – і не минуло й півгодини, як Френк заявив, що відтепер рибалитиме тільки на Бику або на Тельці, тобто на одному з двох острівців, що лежать у лагуні Чірікві, де, як запевняв Торес, закопано скарб.

– Сьогодні ж увечері виїжджаю потягом у Новий Орлеан, – оголосив Френк. – Тоді я встигну на один із пароплавів «Юнайтед фрут компанії», який прямує в Колон. Учора, перш ніж лягти спати, я все розвідав.

– Тільки не наймайте шхуни в Колоні, – порадив Торес, – краще прямуйте верхи до Белена. Там найліпше це зробити, також і матроси-тубільці простіші, а й усякі формальності теж.

– Добре, – погодився Френк. – Мені давно хотілося побачити тамтешні краї. А ви встигнете на цей потяг, сеньйоре Торесе? У цій справі я буду за вашого

скарбника й беру на себе всі ваші витрати.

Однак Торес, перехопивши погляд Рігана, миттю зметикував, чого від нього хочуть, і взявся натхненно брехати:

– На жаль, містере Моргане, я змушений затриматися й приєднаюся до вас згодом. У мене є невідкладна справа... як би це сказати?... невеликий судовий процес, який мені треба виграти. Сума позову, щоправда, незначна, але позов зачіпає інтереси родини, і тому ця справа для мене надзвичайно важлива. Ми, Тореси, маємо гордість. Я знаю, вам, американцям, це видається смішним, але для нас – річ надто серйозна.

– Він потім приєднається до тебе й допоможе, якщо ти збочиш, – заспокоїв Френка Ріган. – До речі, доки ви не забули, не завадило б вам заздалегідь домовитися про розподіл скарбу... якщо ви, звичайно, колись його знайдете.

– Слово за вами. Що скажете? – запитав Френк.

– Порівну. Точно навпіл, – запропонував Ріган, великодушно даруючи їм те, чого, як він був переконаний, зовсім не існувало.

– І ви відразу ж приїдете, як тільки зможете, так? – запитав Френк Тореса. – Слухайте, Рігане, візьміть на себе справу й позбудьтеся її якнайшвидше. Домовилися?

– Неодмінно, мій любий, – відповів той. – А якщо йому будуть потрібні гроші? Дати?

– Неодмінно! – і Френк міцно потиснув обом руки. – Це позбавить мене зайвого клопоту. Ну, а тепер я втікаю: треба зібратися, скасувати всі призначені побачення й встигнути на потяг. На все добре, Рігане. До швидкої зустрічі, сеньйоре Торесе, десь біля Бокас-дель-Торо або у якійсь печері на Бику чи Тельці. Так, по-вашому, скарб на Тельці? Ну, загалом, до зустрічі. Adios!

Сеньйор Альварес Торес затримався ще на короткий час у Рігана, щоб отримати найдокладніші вказівки про ту роль, яку йому належало грати: йому потрібно було затримати Френка якнайдовше й чинити йому всілякі перепони у справах.

– Одним словом, – закінчив Ріган, – я не шкодуватиму, коли в інтересах свого здоров'я він залишиться там надовго, і плакати не буду, якщо не повернеться взагалі.

Розділ II

Гроші, як і молодість, ніколи не знають перешкод. І Френк Морган, законний і природний власник і молодості, і грошей, одного чудового ранку, через три тижні після того, як він розпрощався з Ріганом, опинився на борту найнятої ним шхуни «Анжеліка», яка потрапила неподалік від берега в штиль. Вода була, ніби скло, шхуну ледь гойдало, і Френк Морган, нудячись від надлишку енергії, що так само, як і молодість, не знає перешкод, попросив метиса-капітана, сина ямайського негра й індіанки, спустити за борт маленький ялик.

– Схоже, тут можна підстрелити папугу або мавпу, або щось інше, – зауважив Френк, розглядаючи в могутній цейсівський бінокль поросле непрохідним чагарником узбережжя, що лежало за півмилі від них.

– Найвидше, сер, ви натрапите на лабару. Укус цієї гадюки – смертельний, – посміхнувся капітан і власник «Анжеліки», що успадкував від свого батька-ямайця хист до мов.

Проте Френка вже було не спинити: саме у цю мить він побачив у бінокль білу гасіенду трохи віддалік, а потім постать жінки в білому на березі; він навіть спостеріг, що жінка теж розглядає в бінокль його самого та шхуну.

– Спустіть ялик, капітане, – наказав він. – Хто там живе? Білі?

– Сімейство Енріко Солано, сер, – відповів той. – Це родовиті іспанські аристократи. Їм належить уся ця місцевість – від моря до Кордильєр, а також половина лагуни Чірікві. Землі в них багато, а от грошей – мало. Гордії страшенні, ну й запальні, як порох.

Коли Френк у ялику плив до берега, зірке око капітана побачило, що він не взяв із собою ні рушниці, ні дробовика для передбачуваного полювання на папуг або

мавп. А ще око капітана розгледіло постать жінки в білому, що виділялася на темному тлі джунглів.

Френк веслував прямо до берега з білого коралового піску, не наважуючись подивитися, чи там ще ця жінка, чи вже її немає. У його думках не було нічого лихого, тільки цілком природне для молодого людини бажання познайомитися з молодою сільською дівчиною, можливо, напівдикого, але найкраще – наївною провінціалочкою, з якою можна буде розважитися, доки штиль затримує «Анжеліку».

Коли дно ялика шурхнуло по піску, Френк вистрибнув з човна, сильною рукою витяг його на берег і тільки тоді озирнувся. Навкруги не було жодної душі. Він довірливо рушив уперед. «Кожен мандрівник, потрапивши на незнайомий берег, має право шукати місцевих жителів, аби розпитати дорогу», – сказав він собі.

І Френк, сподіваючись тільки на скороминущу розвагу, отримав стільки розваг і таких, про які навіть не мріяв. Із-за зелених чагарників, ніби фея з чарівної скриньки, раптово вибігла молода жінка, яку він вже бачив, й обома руками схопила його за руку. З першого погляду було видно, що це доросла дівчина. Френка здивували сила й ніжність, з якими вона стисла його руку. Вільною рукою він зірвав із голови капелюх і, як Морган, вихований у Нью-Йорку й призвичаений нічому не дивуватися, уклонився незнайомці. Проте він був таки вражений, та ще й як! Причому вразила його не тільки врода дівчини, а й погляд, яким вона дивилася на нього, – суворий і непохитний. Йому навіть здалося, нібито він уже десь бачив її, бо зовсім незнайомі люди не могли так дивитися одне на одного.

Дівчина обома руками потягла Френка за руку й схвильовано прошепотіла:

– Швидше! Ходіть за мною!

Якусь мить він вагався. Тоді вона нетерпляче смикнула його і потягла за собою. Подумавши, що це якась дивна гра, у яку грають мешканці узбережжя Центральної Америки, він, усміхаючись пішов за нею в чагарники, не добре тямлячи, чи добровільно йде, чи вона силоміць тягне його.

– Робіть те, що і я, – кинула вона йому через плече, тримаючи його тепер тільки однією рукою.

Френк усміхнувся їй і підкорився їй: повз, коли повзла вона, згинався в три дуги, коли вона згиналася, і раз у раз порівнював себе з Джоном Смітом і Покахонтасом.

Раптом дівчина спинилася й сіла, жестом наказавши Френку сісти біля неї; тепер вона відпустила свого бранця й приклала руку до серця.

– Слава богові! – прошепотіла вона. – О милосердна діво Маріє!

Наслідуючи їй – така була її воля і такі були, очевидно, правила гри – він, знову посміхнувшись, також приклав руку до серця, хоч не згадав ні бога, ні діву Марію.

– Невже ви ніколи не навчитеся бути серйозним? – гнівно блиснувши очима, напустилася на нього дівчина.

Френк негайно став серйозним і поважним.

– Шановна моя леді... – почав було він.

Вона різким жестом примусила його замовчати. Здивований Френк побачив, як вона нахилилася, прислухаючись, а потім і сам почув кроки людей, що спускалися стежиною неподалік від них.

Доторкнувшись теплою рукою до його руки, дівчина звеліла йому мовчати, раптом вона рвучко підвелася – Френк уже зрозумів, що ця рішучість у її натурі – й побігла вниз стежкою. Від подиву він мало не свиснув, й не свиснув саме тому, що почув недалеко її голос: вона суворо питала щось по-іспанськи, а чоловічі голоси, хоча й шанобливо, але заперечували їй.

Потім Френк почув, як вони пішли геть, розмовляючи. Хвилин п'ять панувала мертва тиша, потім до Френка знову долетів голос дівчини: вона веліла йому вийти з чагарників.

«Цікаво, а як би поведився Ріган за такої пригоди?» – усміхаючись подумав він, виконуючи її наказ.

Він ішов за нею – тепер вона вже не тримала його за руку – через чагарники до моря. Коли вона зупинилася, він підійшов майже впритул і став перед нею, все ще вважаючи, що це гра.

– Застукав! – розсміявся він, торкаючись до її плеча. – Застукав! – повторив він. – Тепер вам ловити!

Її чорні очі обпекли його гнівом.

– Дурень! – вигукнула вона і тицьнула пальцем, як йому здалося, із зайвою фамільярністю у його вусики. – Невже ви гадаєте, що це робить вас невпізнаним?

– Однак, шановна моя леді... – почав було він, намагаючись пояснити дівчині, що, безумовно, бачить її вперше.

Те, що сталося далі, змусило його прикусити язика й було таким несподіваним, як і все, що дівчина робила досі. Це сталося так швидко, що він навіть не спостеріг, як з'явився малесенький срібний револьвер, дуло якого було не лише націлене на нього, а й притиснуте до його живота.

– Шановна леді... – знову почав він.

– Я не хочу з вами говорити, – перебила вона його. – Повертайтеся на свою шхуну й пливіть... – Френку здалося, що дівчина стримує ридання. І тільки витримавши паузу, вона додала: – Назавжди.

Він хотів щось сказати, але, відчувши різкий поштовх револьвером, замовк.

– Якщо ви ще колись повернетесь, – нехай простить мені Мадонна! – я застрелю вас.

– У такому разі мені, мабуть, краще забратися звідси, – жартівливо кинув він і, повернувшись, пішов до ялика; йому було і соромно, і смішно від того кумедного становища, у якому він опинився.

Френк намагався зберегти останні краплини гідності й поведився так, начебто не помічає, що незнайомка слідує за ним. Витягаючи з піску ніс ялика, він побачив, що легкий вітерець пробігся по листю пальм. Від бризу, що налетів із берега, там, за гладенькою поверхнею лагуни, де на обрії, ніби міражі, здіймалися далекі рифи, потемніло й захвилювалося море.

Френк уже збирався сісти у ялик, як раптом хлипання змусило його повернути голову. Дивна дівчина стояла, опустивши револьвер, і плакала. В одну мить Френк перед нею й співчутливо доторкнувся до її плеча. Дівчина здригнулася від його дотику й, відхилившись, докірливо подивилася на нього. Той знизав плечима, ніби пояснюючи, що не розуміє таку різку зміну її настрою, і знову повернувся було до човна, але незнайомка зупинила його.

– Ви... – спочатку вона затнулася й важко зітхнула, – ви могли б хоч поцілувати мене на прощання.

І дівчина рвучко кинулася йому назустріч, розкривши обійми, але все ще тримаючи в правій руці такий недоречний для цього випадку револьвер. Френк, остаточно спантеличений, якусь мить стояв розгублений, а потім обійняв її й отримав палкий поцілунок у вуста. Незнайомка, схиливши голову йому на плече, заплакала. У Френка в очах потемніло, проте він не забував про револьвер, притиснутий до його спини. За мить дівчина підвела мокре від сліз обличчя й поцілувала Френка кілька разів, у його голові промайнула думка: чи не підступно з його боку відповідати на її поцілунки з такою самою пристрасстю?

І тільки він сказав собі, що, взагалі, йому байдуже, скільки часу триватиме ця ніжна сцена, як дівчина раптом відсахнулася від нього, обличчя її знову спалахнуло гнівом і, загрозово змахнувши револьвером, вона вказала йому на човен.

Стенувши плечима, ніби кажучи, що він не може відмовити вродливій жінці, Френк підкорився, сів на весла обличчям до неї, і поплив.

– Нехай врятує мене діва Марія і не дасть загинути через мое слабке серце! – вигукнула дівчина, зриваючи з шиї медальйон. Золоті бусинки посипалися дощем, і медальйон полетів у воду, що розділяла її та Френка.

У цю саму мить із чагарників вибігли трое чоловіків із рушницями й бігцем кинулися до дівчини, яка знеможена опустилася на пісок. Піднімаючи її, чоловіки помітили Френка, що гріб тепер з усієї сили. Френк поспішно оглянувся, аби впевнитися, чи далеко ще до «Анжеліки», й побачив, що шхуна, схилившись набік, розрізаючи носом воду, йде йому назустріч. У цю мить один із трьох чоловіків на березі – літній бородань – вихопив у дівчини бінокль і подивився на Френка. А наступної миті, кинувши бінокль, він уже цілився в нього з рушниці.

Куля плюснула у воду на відстані якогось ярда від човна, але перш ніж пролунав другий постріл, дівчина поспіхом підхопилася на ноги й ударом знизу вибила рушницю з рук стрільця. З усієї сили налягаючи на весла, Френк побачив, як чоловік, відбігши від дівчини, прицілив у нього, але вона вихопила свій револьвер і, націливши на них, змусила опустити рушниці.

«Анжеліка», що йшла проти вітру, завмерла, спінуючи воду, і Френк спритно стрибнув на палубу; тієї самої миті капітан повернув стерно, вітрила надулися, і шхуна попрямувала в море. У хлоп'ячому запалі Френк послав на прощання повітряний поцілунок незнайомці, яка все дивилася йому вслід, і побачив, як вона, знеможена, припала до грудей бороданя.

– Ну й запальні ці прокляті Солано! А пихаті – до божевілля, – зауважив метис-капітан і посміхнувся до Френка, блиснувши білими зубами.

– Шалені якісь, справжні психопати! – розсміявся Френк і, підбігши до борта, послав ще кілька повітряних поцілунків неврівноваженій дівчині.

Завдяки погожому вітру, який дув із материка, «Анжеліка» дійшла до рифів, що відгороджують вхід до лагуни Чірікві, й, зробивши ще миль із п'ятдесят уздовж них, опівночі підійшла до островів Бика й Тельця, де капітан поставив судно на якір, вирішивши дочекатися світанку. Після сніданку Френк, прихопивши із собою матраса, негра з Ямайки, як весляра, вирушив у ялику обстежити острів Бика – дещо більший від острова Тельця й залюднений у цей час року, за словами шкіпера, індіанцями, що перебираються сюди з материка для полювання на черепах.

Не встиг Френк підпливти до острова, як зрозумів, що його відділяють від Нью-Йорка не лише тридцять градусів широти, а й тридцять століть: від ультрасучасної цивілізації він перенісся мало не до первісної дикості. Зовсім голі,

якщо не зважати на пов'язки з мішковини на стегнах, озброєні важкими, надзвичайно гострими сокирами-мачете, ловці черепах досить швидко довели, що вони надзвичайні прошаки й не зупиняться перед убивством. Острів Бика належить їм, оголосили вони Френку через перекладача-матроса, що привіз його туди, а Телець, який колись теж належав їм у сезон полювання на черепах, тепер захопив один шалений грінго, запеклий урвиголова, незговірливий і владний, який погрозами завоював їхню повагу – повагу перед двоногою істотою, лютішою, ніж вони самі.

За срібний долар Френк умовив одного з індіанців відвідати таємничого грінго й передати йому, що він хотів би з ним зустрітися. Тим часом інші оточили ялик і, розглядаючи Френка, клянчили в нього гроші та навіть спробували викрасти його люльку, яку він поклав біля себе. Френк негайно вдарив у вухо злодія, а потім стусонув іншого, який вихопив її в першого, і повернув собі люльку. За мить уся юрба наїжилася, загрозливо заблискали на сонці відточені леза мачете, але Френк швидко вгамував запал індіанців, націливши на них свій револьвер. Вони позадкували

і, з'юрбившись, зловісно зашепотіли. Тут Френк побачив, що його єдиний супутник і перекладач злякався. Підійшовши до ловців черепах, він улесливо заговорив із ними, що дуже не сподобалося Френку.

Тим часом повернувся посланець із запискою і передав Френку аркуш, впоперек якого олівцем було написано: «Vamos! Пішов ти до біса!»

– Доведеться мені, очевидно, самому до нього йти, – сказав Френк, покликавши до себе чорношкірого матроса.

– Будьте якомога обережнішим і обачнішим, сер, – застеріг його чорношкірий. – Ці тварюки здатні на все, сер.

– Сідай у човен і веслуй, – коротко наказав Френк.

– Ні, сер. Пробачте, але ні, сер, – відповів чорношкірий матрос. – Я наймався, сер, до капітана Трефезена в матроси, а не в самогубці, і я не піду з вами, сер, на видиму смерть. Найкраще для нас – це забратися з цього пекла; якщо ж ми залишимося, сер, то добре отримаємо на горіхи – це вже точно.

З огидою Френк змріяв матроса презирливим поглядом, сховав у кишеню револьвер і, повернувшись спиною до напівголих дикунів, подався поміж пальм. Там, де стирчав величезний шматок коралового рифу, викинутий колись на пісок землетрусом, він вийшов на берег. На острові Тельця, від якого його відділяла вузька протока, він побачив припнутий ялик. На березі, де він стояв, самотіло видовбане з дерева старе і, безсумнівно, діряве каное. Френк перевернув його, щоб вилити воду, і у цю мить побачив ловців черепах, які, зупинившись на галявині серед пальм, спостерігають за ним – боягузливого матроса серед них не було.

Переправитися через протоку для Френка – це справа кількох хвилин, але на березі Тельця на нього чекав не менш теплий прийом: з-за пальми вийшов високий молодик, босоніж, тримаючи в руках револьвер, він гаркнув:

– Vamos! Забирайтеся геть звідси! Хутко!

– О боги морських глибин з усіма їхніми рибами та рибенятками! – напівжартома-напівсерйозно вигукнув Френк і посміхнувся. – Тут у вас людині й кроку не можна ступити, аби їй не тицьнули пістолетом в обличчя. І всі кричать: «Забирайся геть, pronto!»

– Ніхто вас не запрошував сюди, – заперечив незнайомець. – Ви з'явилися без дозволу. Забирайтеся з мого острова. Даю півхвилини.

– Чи знаєте, голубе, я починаю злитися, – щиросердно зізнався Френк, скося позираючи на найближчу пальму й міркуючи, яка відстань до неї. – Усі, кого я тут зустрічав, якісь шалені й до того ж нечеми: проганяють людину без будь-якого сорому. Зрештою, у мене теж настрої зіпсувався. А ось щодо того, ніби цей острів ваш, то ці слова ще не є доказом...

І, не докінчивши фрази, Френк швидко стрибнув під прикриття пальми. Щойно він сховався за дерево, як у його стовбур влучила куля.

– Ах так! – крикнув він і всадив кулю в стовбур пальми, за якою зник незнайомець.

Кілька хвилин тривала перестрілка: супротивники то стріляли один в одного, то вичікували, ретельно рахуючи постріли. Нарешті Френк випустив восьму, й

останню, кулю і раптом без особливого задоволення згадав, що нарахував усього сім пострілів від незнайомця. Тоді він обережно висунув свій корковий шолом із-за пальми – у шолом негайно влучила куля.

– Якої системи у вас револьвер? – холодно-ввічливим тоном поцікавився він.

– Кольт, – почувалася відповідь.

Френк сміливо вийшов зі свого укриття.

– У такому разі ви вичерпали весь свій запас. Я лічив постріли. Вісім. Тепер ми можемо поговорити.

Незнайомець теж вийшов з-за дерева. І Френк замилювався його стрункою постаттю, яку не міг спотворити навіть костюм, що складався з брудних парусинових штанів, тільника і сомбреро з обвислими крисами. Ба більше: Френку здалося, що він уже десь бачив цю людину, хоча йому й на думку не спало, що він дивиться на власну копію.

– Поговорити! – фиркнув незнайомець і, відкинувши револьвер, вихопив ножа. – Ось відріжу тобі вуха, а потім, може, і скальп здеру.

– Чи ба! Які милі й добрі звірі водяться в тутешніх лісах, – у тон йому заговорив Френк, відчуваючи, як у ньому нарастають гнів і обурення. Він теж вихопив свій мисливський ніж, зовсім ще новенький і блискучий. – Краще поборімося без усіякої різанини, як у дешевому кримінальному романі.

– Мені потрібні твої вуха, – люб'язно заперечив незнайомець, повільно атакуючи Френка.

– Гаразд. Хто перший буде покладений на обидві лопатки, той і віддасть свої вуха переможцю.

– Згодний! – молодик у парусинових штанях заховав ножа.

– Шкода, що тут немає кіноапарата, щоб зняти цю сцену, – посміхнувся Френк, і собі ховаючи ножа. – Я лютий, як сто чортів! Як найлютіший індіанець! Бережися!

Я тебе будь-що покладу на лопатки!

Сказано – зроблено, але блискавичний натиск Френка привів до найганебніших результатів: незнайомиць, на перший погляд, здавалося б, здатний витримати будь-який натиск, як тільки вони зішлись, впав на спину. Це була хитрість: піднявши ногу, він штовхнув Френка в живіт, та так, що той, перекинувшись у повітрі, перелетів через нього.

Від падіння у Френка аж дух забило, а тут ще супротивник навалився на нього всією вагою. Френк лежав на спині, не в змозі вимовити й слова, як раптом помітив, що незнайомиць із великою цікавістю розглядає його.

– Навіщо тобі ці вусики? – запитав незнайомиць.

– Гаразд, не розмовляй, відріжай вуха, – проговорив Френк, як тільки відновився його подих. – Вуха твої, а вуса – мої. Ми щодо них не домовлялися. А взагалі ти поклав мене на лопатки за всіма правилами джіу-джитсу.

– Ти ж сам сказав: «Будь-яким способом покладу на лопатки», – процитував зі сміхом незнайомиць. – Отже: вуха можеш залишити собі, я і не збирався відрізати їх, а тепер, придивившись до них ближче, і зовсім не збираюся – вони мені не потрібні. Вставай і забирайся геть. Я тебе подолав. Vamos! І не з'являйся тут і не винюхуй! Іди геть! Хутко!

Обурений ще більше, ніж до цього, і принижений усвідомленням своєї поразки, Френк повернувся на берег, де стояло його каное.

– Агов, хлопче, може, хоч свою візитну картку залишиш? – крикнув йому навздогін переможець.

– Візитних карток шибеникам не залишають, – кинув через плече Френк, стрибаючи в каное й відштовхуючись веслом від берега. – А прізвище мое – Морган.

На обличчі незнайомця відбилосся страшенне здивування; він розкрив було рота, намагаючись щось сказати, потім передумав і тільки пробурмотів собі під ніс: «Однієї породи! Не дивно, що ми такі схожі».

Усе ще обурюючись, Френк повернувся на Бика, витяг каное на берег, присів на борт, набив люльку, запалив і поринув у похмурі роздуми. «Усі тут шалені, абсолютно всі, – думав він. – Жоден не поводитьсь по-людськи. Цікаво, як би старий Ріган чинив із такими людьми? Йому б вони, напевне, вуха відрізали».

Коли б цієї миті Френк міг бачити власника парусинових штанів, так схожого на нього, він остаточно переконався б, що жителі Латинської Америки – справді божевільні, бо цей молодик тепер сидів у критій травною хатині в себе на острові й, посміхаючись до власних думок, говорив уголос:

– Здається, я все ж добряче настрахав цього представника морганівської сімейки. – І, підійшовши до стіни, взявся розглядати копію, що висіла на ній, із портрета сера Генрі – родоначальника Морганів. – Отже, пане пірате, – посміхнувшись, продовжував він, – двоє ваших останніх нащадків ледве не прикінчили один одного з револьверів, проти яких ваша допотопна зброя – копійчана іграшка.

Він схилився до старенької, побитої шашелем морської скриньки, підняв віко з вирізаною на ній літерою «М» і знову звернувся до портрета:

– Так, шляхетний предку, валлійський пірате, небагато ж ти мені залишив: старе ганчір'я та обличчя, як дві краплі води схоже на твое. Проте коли б мене обстріляли, як тебе в Порт-о-Пренсі, я б теж себе не гірше показав.

З цими словами він натягав на себе поїдений міллю одяг, постарілий за довгі роки лежання в скрині.

– Ось я і причепурився, – додав він через хвилину. – Нумо, найдорожчий предку, вийди-но з рами й тільки посміє сказати, що ми з тобою не схожі як дві краплі води!

Тепер, коли молодик убрався в стародавні шати сера Генрі Моргана, засунув за широкий пояс два величезних, прикрашених різьбою кремінних пістолі та припасував до нього ножа, подібність між ним, живою людиною, й портретом старого пірата, що давно перетворився на порох, стала воістину різною.

Нас в морські бої і шторми

Не пройме переполох, —

Станем спинами до щогли,

Проти тисячі удвох!

Заспівав юнак, торкаючи струни гітари, давню піратську пісню. Поступово образ, що дивився на нього з портрета, почав тьмаритися, і молодик побачив перед собою зовсім іншу картину. Притиснувшись спиною до щогли, поблискуючи ножем, стояв старий пірат, а перед ним півколом юрбилися химерно вдягнені матроси; спиною до нього, з другого боку щогли, стояла інша людина, одягнена так само і теж із ножем у руці, перед таким же півколом матросів, що утворювали коло круг щогли.

Яскраве видіння молодика раптом зникло з дзенькотом розірваної струни, що луснула від надмірного запалу молодика. У раптовій тиші йому здалося, що старий сер Генрі вийшов із рами і, ставши перед ним, смикає його за рукав, немов наказуючи вийти з хатини, а сам потойбічним голосом усе шепоче:

Станем спинами до щогли,

Проти тисячі удвох!

Підкоряючись заклику примари, а можливо, власній загостреній інтуїції, молодик вийшов із хатини й спустився до моря. Кинувши оком через вузьку протоку на острів Бика, він побачив свого недавнього супротивника, який, притиснувшись спиною до величезного уламка коралового рифу, відбивався від напівголих індіанців, котрі наступали на нього зі своїми мачете; в руках у нього була важка ломака, виловлена, мабуть, із води.

У цей час хтось влучив Френку каменюкою по голові, і, непритомніючи, він раптом побачив щось, що майже переконало його, що він уже перебуває в царстві тіней: сер Генрі Морган власною персоною з ножем у руці поспішав берегом йому на допомогу. Ба більше, він розмахував тим ножем і, трощачи індіанців праворуч і ліворуч, співав гучним голосом:

Нас в морські бої і шторми

Не пройме переполох, —

Станем спинами до щогли,

Проти тисячі удвох! —

Ноги Френка підігнулися, він весь обм'як і повільно опустився на землю; останнє, що він запам'ятав, – індіанці, які кинулися врозтіч, переслідувані таємничим піратом.

«Боже милосердний!», «Свята діво, врятуй нас!», «Адже це примара старого Моргана!» – долинули до нього їхні крики.

Френк опритомнів тільки у вкритій травою хатині на Тельці. Перше, що він побачив, – був портрет сера Генрі Моргана, який дивився на нього зі стіни. А потім він побачив точну копію сера Генрі, але зовсім молодого, з плоті й крові – і цей сер Генрі підніс до його губ флягу з бренді й примусив зробити ковток. Як тільки Френк ковтнув із фляги, сили відразу повернулися до нього, і він звівся на ноги; пройняті однаковим спонуканням, молоді люди пильно подивилися один на одного, потім на портрет і, цокнувшись флягами, випили за предка і за себе.

– Ви сказали мені, що ви Морган, – вимовив незнайомиць. – Я теж Морган. Ця людина на стіні дала початок моему роду. А ваш рід звідки бере початок?

– Від нього ж, – відповів Френк. – Мене звать Френк. А вас?

– Генрі – так само, як нашого предка. Ми з вами, вочевидь, далека рідня – брати в четвертих чи щось таке. Я тут шукаю скарби хитрого старого скнари валлійця.

– Я теж, – сказав Френк і простяг йому руку. – Тільки до біса усілякий розподіл!

– Це в тобі промовляє кров Морганів, – схвально посміхнувся Генрі. – Хай дістанеться все тому, хто знайде. Я перевернув майже весь острів за ці півроку, і все, що знайшов, – оце ганчір'я. Я, звичайно, спробую знайти скарб раніше за тебе, але як тільки знадоблюся тобі й ти мене покличеш, стану з тобою пліч-о-пліч біля щогли.

– Це чудова пісня, – сказав Френк, – я б хотів її вивчити. Нумо, повторімо приспів ще раз.

І, цокнувшись флягами, вони заспівали:

Станем спинами до щогли,

Проти тисячі удвох!

Розділ III

Однак нестерпний головний біль змусив Френка припинити спів, і він залюбки дозволив Генрі укласти себе на гамак у холодку. Тим часом Генрі повеслував на «Анжеліку» – передати капітанові наказ свого гостя стояти на якорі й у жодному разі не дозволяти матросам сходити на берег Тельця. Тільки вранці наступного дня після довгого важкого сну Френк, нарешті, звівся на ноги й сказав, що в голові в нього посвітлішало.

– Я знаю, як то буває, сам якимось упав із коня, – співчутливо зауважив його дивний родич, наливаючи йому великий кухоль ароматної чорної кави. – Випий-но, і відразу станеш іншою людиною. Не можу запропонувати тобі нічого особливого на сніданок, окрім солонини, сухарів і яечні з черепащачих яєць. Яйця свіжі, за це можу ручитися: я викопав їх ранком, доки ти ще спав.

– Кава й сама вже сніданок, – тоном знавця відгукнувся Френк, розглядаючи свого нового родича й час від часу поглядаючи на портрет.

– Адже ти точна його копія, і подібні ви не тільки зовні, – розсміявся Генрі, перехопивши погляд Френка. – Коли ти відмовився вчора ділитися, то був такий, як старий сер Генрі. Він мав уроджену відразу до поділу, навіть із власною командою. Від цього все його лихо. І, звичайно ж, він не поділився б жодним пенні зі своїми нащадками. А ось я зовсім інший. Я не лише готовий віддати тобі половину Тельця, а й свою половину на додачу разом із майном і добром: бери собі і хатину, і чарівне умеблювання, і родинні цінності – все, навіть ті черепащачі яйця, що я не викопав. Коли ж вам завгодно буде вступити у володіння всім цим?

– Як це розуміти? – запитав Френк.

– А ось як. Тут нічого немає. Я, можна сказати, перевернув увесь острів, і одне-єдине, що я знайшов, – це скриня, набита ганчір'ям.

– Проте це мало б надихнути тебе на подальші пошуки!

– Ще б пак! Я вже думав, що скарб у мене в кишені. В усякому разі, ця скриня свідчила, що я на правильному шляху.

– А чому б нам не спробувати щастя на острові Бика? – запитав Френк.

– І я такої думки, хоча в мене є підстави припускати, що скарб сховано десь на континенті. Адже в давнину люди мали звичку зазначати довготу й широту з відступом на кілька градусів.

– Атож, якщо на карті позначено десять градусів північної широти й дев'яносто східної довготи, це цілком може бути дванадцять градусів північної широти й дев'яносто два – східної довготи, – погодився Френк. – А може бути і вісім градусів північної широти й вісімдесят вісім – східної довготи. Пірати тримали поправки в голові, і якщо вмирили раптово, а це було їхнім звичаєм, то секрет умирав разом із ними.

– Я вже майже вирішив перебраться на острів Бика і всіх цих ловців черепах вигнати звідти на материк, – продовжував Генрі. – А потім мені раптом здалося, що, мабуть, починати краще з материка. В тебе теж, напевно, є свої ключі для пошуків скарбу?

– Авжеж, – кивнув Френк. – Але знаєш, я хотів би відмовитися від своїх слів щодо поділу.

– То відмовляйся, – підохотив його Генрі.

– Ну, тоді відмовляюсь!

І, скріплюючи свою угоду, вони міцно потисли один одному руки.

– «Морган і Морган» – компанія усього з двох осіб, – розсміявся Френк.

– Актив: усе Карибське море, іспанські колонії на материку, більша частина Центральної Америки, скриня, набита зовсім не придатним мотлохом, і безліч ям, викопаних у піску, – підхоплюючи жарт, вів далі Генрі. – Пасив: зміїні укуси, грабіжники-індіанці, малярія, жовта лихоманка...

– І красиві дівчата, що спочатку цілують зовсім незнайому людину, а потім наставляють на неї блискучий срібний револьвер, – додав Френк. – Я розповім тобі одну цікаву історію. Позавчора я приплив на шлюпці до берега материка. Не встиг вийти на берег, як до мене підскочила найвродливіша на світі дівчина й потягла за собою в чагарники. Я вирішив, що вона або збирається з'їсти мене, або одружитися зі мною: що саме із цього – зрозуміти не міг. І перш ніж я це з'ясував, як ти гадаєш, що зробила ця чарівна особа? Сказала щось досить непорядне про мої вуса і, пригрозивши револьвером, погнала назад до човна. А там заявила, щоб я негайно їхав і ніколи більше не повертався або щось таке.

– А де ж це трапилося? – запитав Генрі, весь перетворившись на слух.

Однак Френк, захоплений спогадами про свою невдалу пригоду, не помітив підвищеного інтересу співрозмовника.

– На протилежному боці лагуни Чірікві, – відповів він. – Я довідався потім, що це родовий маєток сімейства Солано. Ну і люди ж – справжній порох! Проте я ще не все тобі розповів. Слухай. Спочатку, виходить, ця особа потягла мене в чагарник й образливо відгукнулася про мої вуса, потім, погрожуючи револьвером, погнала мене назад до човна. А насамкінець зажадала пояснень, чому я її не поцілував. Ні, ти розумієш щось?

– І ти поцілував її? – запитав Генрі, стискаючи руку в кулак.

– А що було робити бідолашному чужоземцю в чужому краї? Дівчисько було прегарненьке!..

За мить Френк схопився на ноги й, прикривши рукою щелепу, ледве встиг відбити нещадний удар Генрі.

– Я... я... вибач, будь ласка, – промимрив Генрі, важко опускаючись на стародавню морську скриньку. – Я ідіот – знаю, але нехай мене повісять, бо я не можу дозволити...

– Ну ось, знову, – з докором перебив його Френк. – Ні, ти справді навіжений, як і всі в цій божевільній країні. Щойно ти перев'язував мені рану на голові, а тепер готовий знести цю саму голову з пліч. Поводишся не краще, ніж те дівчисько, що спочатку розцілювало мене, а потім стало тикати револьвером у живіт.

– Правильно! Лай мене, я заслуговую цього, – сумно мовив Генрі й відразу мимоволі знову спалахнув: – Біс би тебе забрав, адже це була Леонсія!

– Ну і що з того, що Леонсія? Чи Мерседес? Чи Долорес? Невже, коли хлопець поцілував гарненьке дівчисько та ще й під дулом револьвера, це дає право якомусь пройдисвіту в брудних парусинових штанях знести йому голову з пліч?

– А якщо гарненьке дівчисько заручене з пройдисвітом у брудних парусинових штанях?...

– Не може бути!.. – палко перервав його Френк.

– Так, і цьому голодранцю, – продовжував Генрі, – не досить приємно чути, що його наречена цілувалася з пройдисвітом, якого вона ніколи не бачила до того, як він висадився зі шхуни якогось сумнівного ямайського чорношкірого.

– Виходить, вона гадала, що це ти, – задумливо мовив Френк, починаючи розуміти, як усе те сталося. – Я не ображаюся за те, що ти скипів, хоча, мушу сказати, характер у тебе препоганий. Це ж учора ти збирався відрізати мені вуха, чи не так?

– У тебе теж вдача не краща, Френку. Як ти насідав, аби я відрізав тобі вуха, коли я поклав тебе на лопатки, ха-ха!

І обоє весело розреготалися.

– Це характер старого Моргана, – сказав Генрі. – Він, судячи з переказів, був задерикуватий, як чорт.

– Та, напевно, не задерикуватіший від цих Солано, з якими ти збираєшся породичатися. Там майже все сімейство висипало на берег і точно хотіло зрешетити мене, доки я гріб до шхуни. А твоя Леонсія схопила свою гармату й

пригрозила довгобородому, вочевидь, батькові, мовляв, пристрелить його, якщо він не припинить стріляти в мене.

– Б'юся об заклад, що це і був її батько, старий Енріко! – вигукнув Генрі. – А решта – її брати.

– Милі голуб'ята! – мовив Френк. – Скажи, а ти не боїшся, що твоє життя стане занадто одноманітним, після того як одружишся і ввійдеш у цю мирну, лагідну сімейку? – Проте відразу перебив себе: – Слухай, Генрі, якщо вони гадали, що то був ти, якого біса їм так хотілося тебе вбити? Знову, напевно, та сварлива морганівська вдача! Чим це ти роздратував родичів майбутньої дружини?

Генрі з хвилину дивився на нього, ніби зважуючи, сказати чи ні, і нарешті відповів:

– Ну що ж, можу тобі, мабуть, розповісти. Це паскудна історія, і, напевне, тут завинила моя вдача. Я посварився з її дядьком. Це був наймолодший брат її батька...

– Був?... – перебив його Френк багатозначно.

– Я ж сказав, що був, – кивнув головою Генрі й продовжив. – Його вже немає на світі. Звали його Альфаро Солано, і характер у нього був теж препоганий. Усі вони вважають себе за нащадків іспанських конкістадорів і пишаються цим, як індики. Альфаро збагатів на продажі цінних порід деревини й саме тоді посадив на березі велику плантацію кампешевого дерева. Якось я з ним посварився. Сталося це в маленькому містечку Сан-Антоніо. Можливо, це було непорозуміння, хоча я досі вважаю, що він був не правий. Він завжди шукав привід посваритися зі мною: розумієш, не хотів, щоб я одружився з Леонсією. Ну от і сталося! Почалося все в пулькерії. Альфаро пив там мескаль і випив трохи зайвого. Він образив мене не на жарт. Нас розборонили й відібрали рушниці; але перш ніж розійтися, ми заприсяглися вбити один одного. Уся біла в тім, що під час нашої сварки було людей двадцять свідків, і всі вони чули, як ми погрожували один одному. Години за дві комісар із двома жандармами проходив глухим провулком тоді, коли я нахилився над тілом Альфаро: йому хтось усадив ніж у спину, і я спіткнувся об його тіло, йдучи до берега. Що тут можна було сказати? Нічого! Всі знали про сварку й погрозу помсти. І ось не минуло й двох годин, як мене спіймали на гарячому біля ще теплого трупа Альфаро. Відтоді я жодного разу не

був у Сан-Антоніо – я тоді миттю дав драла. Альфаро був дуже відомий: це був хвацький хлопець, а такі завжди подобаються. Мене навіть і не судили б, одразу випустили б кишки. Тому я негайно наживав п'ятами – pronto! Потім, коли я вже був у Бокас-дель-Торо, мене розшукав посланець від Леонсії й передав обручку з діамантом, що я їй подарував. Тепер ти знаєш усе. Після цієї історії мені все остогидло. Повернутися в ті краї я не наважуюсь, знаючи, що Солано й тамтешні жителі прагнуть моєї крові; от я і перебрався сюди пожити самітником і пошукати скарб Моргана... Проте я дуже хотів би дізнатися, хто загнав ножа в Альфаро. Знайшовши вбивцю, я виправдався би перед Леонсією й іншими Солано, й тоді, безперечно, ми б одружилися. Тобі ж я можу зізнатися, що Альфаро був зовсім непоганий хлопець, хоч і запальний.

– Ясно як день, – промурмотів Френк. – Тепер я розумію, чому її батько і брати хотіли продірявити мене... Справді, чим більше я дивлюся на тебе, тим більше переконуюся, що ми схожі, як дві горошини, якщо не вважати моїх вусів...

– І ось цього. – Генрі засукав рукав, і Френк побачив довгий тонкий білий шрам на лівій руці. – Це в мене з дитинства: упав з вітряка крізь скляний дах оранжереї.

– Слухай, що я тобі скажу, – почав Френк, просяявши від думки, що спала йому в голову. – Хтось має витягти тебе з цієї брудної історії. І зробить це не хто інший, як Френк – компаньйон фірми «Морган і Морган»! Можеш залишатися тут або податися на острів Бика й почати там розвідку, а я повернуся й поясню все Леонсії та її рідні...

– Якщо вони не вб'ють тебе перше, ніж ти поясниш їм, що ти – це не я, – гірко зауважив Генрі. – От лихо з цими Солано! Вони спочатку стріляють, а вже потім розмовляють. Вони не слухатимуть жодних доказів, доки не вб'ють супротивника.

– І все ж я спробую щастя, голубе, – запевнив його Френк, запалавши бажанням усунути сумне непорозуміння між Генрі та його коханою.

Проте його хвилювало дивне почуття від згадки про неї. Йому було невимовно шкода, що ця чарівна істота по праву належить людині, так схожій на нього. Френку знову привиділася дівчина там, на березі, коли, охоплена суперечливими почуттями, вона то пригорталася з любов'ю до нього, то нападала на нього з гнівом і презирством. Він мимоволі зітхнув.

– Чому зітхаєш? – глумливо запитав його Генрі.

– Леонсія на диво вродлива дівчина, – відверто зізнався Френк. – Але вона твоя, тому я подбаю, аби вона повернулася до тебе. Де та обручка? Якщо я через тиждень не надіну її на палець Леонсії від твого імені й не повернуся сюди із добрими звістками, можеш відрізати мені не лише вуха, а й вуса.

За годину до берега Тельця підійшла шлюпка з «Анжеліки», яку вислав капітан Трефезен на поданий із берега сигнал. І хлопці почали прощатися.

– Ще дві речі, Френку. По-перше, забув тобі сказати, що Леонсія – зовсім не Солано, хоч вона цього й не знає. Про це мені сказав сам Альфаро. Її прийнято як дочку, але старий Енріко обожнює її, хоча в неї немає ані краплі його крові і вона навіть не однієї з ним національності. Альфаро ніколи не розповідав мені подробиць, сказав тільки, що вона не іспанка. Я навіть не знаю, хто вона: англійка чи американка. Вона досить добре розмовляє англійською, хоча вивчила цю мову в монастирі. Бач, Енріко удочерив її, коли вона була зовсім крихіткою, вона і не здогадується, що він не її батько.

– Не дивно, що вона з таким презирством і ненавистю поставилася до мене! – розреготався Френк. – Адже вона думала, ніби я – це ти. І вона вважала – та й досі вважає – що це ти загнав ножа в спину її рідному дядечкові.

Генрі кивнув і повів далі:

– По-друге, про що я хочу тебе попередити, – це дуже важливе. Йдеться про тутешні закони, або, точніше, про відсутність таких. У цій глухомані із законом роблять, що хочуть. До Панами далеко, а губернатор цього штату чи округу, чи як він там у них називається – старе рам'я. А ось начальник поліції Сан-Антоніо – людина, з якою треба матися на бачності. Він у цій глушині – цар і бог, і негідник винятковий – я в цьому певен. Хабарник – це лагідне слово щодо нього. Жорстокий і кровожерливий, як тхір. Для нього найбільша насолода – страчувати людей, він обожнює вішати. Отже, стережися його... Ну, гаразд, до зустрічі. Половина того, що я знайду на острові Бика, – твоя... Тож дивися, надінь обручку на палець Леонсії.

Минуло два дні. Метис-капітан, обстеживши узбережжя, привіз звістку, що чоловіків Солано немає вдома. Тоді Френк висадився на берег, де вперше

побачив Леонсію. Цього разу поблизу не було видно ні дівчат зі срібними револьверами, ні чоловіків із рушницями. Навкруги було спокійно, і тільки обшарпаний хлопчисько-індіанець сидів на березі. Побачивши монету, він охоче погодився віднести записку молодій сеньйориті у велику гасіенду. Френк видер із блокнота аркуш і заходився писати: «Я той, кого Ви помилково вважали Генрі Морганом; у мене до Вас доручення від нього...» Він навіть і подумати не міг, що прикрі події насуваються на нього з такою самою швидкістю і їх не менше, ніж за його перших відвідувань цих місць.

Коли б йому спало на думку зазирнути за виступ скелі, на яку спирався спиною, пишучи до Леонсії, він би побачив дивовижну картину: Леонсія, ніби морська царівна, виходила з води. Проте Френк спокійно писав, а маленький індіанець стояв, захоплений цим процесом. Тож Леонсія, вийшовши з-за скелі, перша побачила їх. Стримавши зойк здивування, вона повернулася і, не розбираючи шляху, кинулася навтіки в зелені зарості чагарника.

Френк зрозумів, що вона десь поруч, почувши її зляканий крик. Він кинув на пісок олівець і записку й кинувся на крик; не зробив він і кількох кроків, як зіткнувся з мокрою напіводягнутою дівчиною, що налякана бігла, рятуючись від чогось. Не зрозумівши, що Френк прийшов їй на допомогу, Леонсія знову скрикнула.

Вона кинулася вбік, ледве не збивши з ніг хлопчиська-індіанця, і зупинилася тільки на піщаній обмілині. Від страху вона зблідла, як полотно. Тільки тут вона обернулася й побачила, що перед нею не новий ворог, а рятівник.

– Що з вами? – схвильовано запитав Френк. – Ви не забилися? Що сталося?

Дівчина вказала на своє голе коліно, де з двох ледве помітних ранок виступили малюсінькі крапельки крові.

– Гадюка, – сказала вона. – її укус смертельний. Через п'ять хвилин я помру, і я рада цьому, дуже рада: принаймні тоді ви не будете більше краяти мое серце.

І Леонсія, докірливо тикнувши в нього пальцем, хотіла було висловити все, що вона думає про нього, але сили полишили її, і вона, непритомна, впала на пісок.

Френк тільки чув про гадюк Центральної Америки, проте й те, що він чув, було жахливе: казали, що навіть мули й собаки вмирають у страшних муках за п'ять-

десять хвилин після укусу маленького плазуна. «Нічого дивного, що вона знепритомніла, – подумав він, – адже ця отрута діє швидко». Про те, яку допомогу надають, якщо вкусила змія, Френк знав теж зовсім мало. Він швидко згадав, що треба туго перев'язати ногу вище від укусу, щоб припинити циркуляцію крові й не дати отруті добратися до серця.

Він вийняв носову хустку, перев'язав нею ногу Леонсії вище коліна, просунув у вузлик підібрану на піску коротеньку паличку й туго скрутив хустку. Потім, роблячи те, що чув колись, швидко дістав кишеньковий ніж, обпалив кількома сірниками його лезо, аби продезінфікувати, й обережно, але рішуче зробив кілька надрізів там, де було видно сліди зміїних зубів.

Френк був дуже наляканий; він гарячково поспішав, щохвилини очікуючи появи в дівчини страшних смертельних ознак. Він чув, що від зміїного укусу тіло швидко розпухає до неймовірних розмірів. Ще не скінчивши різати, він уже вирішив, що робитиме далі. Насамперед він висмокче скільки зможе отруту, а потім розкурить сигарету й нею припече ранки. Не встиг Френк зробити й двох хрестоподібних надрізів ножем, як дівчина неспокійно заворушилася.

– Лежіть спокійно! – наказав він.

Однак Леонсія сіла саме тоді, коли він нахилився, щоб висмоктати з ранки отруту. У відповідь на його слова Леонсія дала йому своєю маленькою ручкою дзвінкий ляпас.

А тим часом із заростів вискочив хлопчисько-індіанець, пританцювуючи й розмахуючи мертвою гадючкою, яку тримав за хвоста.

– Лабарі! Лабарі! – радісно вигукував він. Френк, почувши це, вирішив, що справа зовсім кепська.

– Лежіть тихо! – різко повторив він. – Не можна гаяти ні секунди.

Леонсія так і вп'ялася очима в мертву змію. Їй явно попустило, але Френк цього не помітив: він уже нахилився, збираючись за всіма правилами взятися за лікування.

– Та як ви смієте! – вигукнула Леонсія. – Це ж лабарі, ще змієня, тому її укус нешкідливий. Я гадала, що то гадюка. Маленькі лабарі надто схожі на гадюк.

Відчувши, що її нога геть затерпла, бо джгут, яким вона була перетягнена, майже припинив кровообіг, Леонсія опустила очі й побачила хустку Френка.

– Ну навіщо ви це зробили? – Зашарілась дівчина. – Адже це всього маленька лабарі, – з докором повторила вона.

– Ви ж самі сказали, що це гадюка! – заперечив він.

Дівчина закрила лице долонями, але сховати своєї ніяковості не могла: вуха в неї так і палали. Френк міг би заприсягтися, що вона сміється, – якщо це, звичайно, була не істерика. Тільки тут він зрозумів, як важко буде виконати взяту на себе обіцянку: надіти обручку іншого чоловіка на палець Леонсії, але він твердо вирішив не піддаватися її чарам.

– Ну, тепер ваші родичі, треба гадати, неодмінно продірявлять мене кулями за те, що я не можу відрізнити лабарі від гадюки, – гірко зауважив він. – Можете покликати когось із гасієнди, аби вони виконали цю місію! Чи, може, самі пристрелити мене?

Однак дівчина, мабуть, не чула його. Легко й граційно схопившись із землі, як і слід було очікувати від такої бездоганної істоти, вона заходилася тупотіти по піску.

– У мене нога затерпла, – пояснила вона, сміючись й уже не ховаючи обличчя.

– Ви поведіться просто ганебно, – серйозно зауважив він. – Адже ви вважаєте, що це я вбив вашого дядечка.

Леонсія відразу перестала сміятися й зблідла. Вона нічого не відповіла, тільки схилилася й тремтячими від гніву пальцями спробувала розв'язати хустку, ніби вона пекла їй ногу.

– Хочете, я допоможу вам, – люб'язно запропонував Френк.

– Ви тварюка! – запально вигукнула вона. – Відійдіть убік. Ваша тінь падає на мене.

– Ось тепер ви зовсім чарівні, невимовно, – далі кепкував Френк, стримуючи сильне бажання вхопити її в обійми. – Ви зараз точнісінько така, як я вас запам'ятав, коли вперше побачив на березі: то ви дорікали мені, чому я не поцілував вас, то починали самі цілувати мене – так, так, ви мене цілували! – а вже наступної миті загрожували навіки зіпсувати мені травлення тією вашою срібною іграшкою. Ні, ви ані на йоту не змінилися відтоді. Ви все той самий вулкан на ім'я Леонсія. Давайте вже краще я розв'яжу хустку. Невже ви не бачите, що вузол затягнуто? Вашим пальчикам ніколи з ним не впоратися.

Леонсія розгнівано тупнула ногою.

– Мені пощастило, що ви не берете із собою вашу іграшку, коли йдете купатися, – піддражнював її Френк, – а то довелося б улаштувати тут похорон гарного молодика, чиї наміри щодо вас завжди були шляхетними.

Цієї миті прибіг хлопчик-індіанець із її купальним халатом. Леонсія похапцем накинула його й заходилася разом із ним розв'язувати вузол. Розв'язавши хустку, вона жбурнула її від себе так, ніби то була гадюка.

– Фу, гидота! – вигукнула вона, щоб образити Френка.

Однак Френк, борючись сам із собою й намагаючись не піддаватися на її чари, повільно похитав головою.

– Це вам не допоможе, Леонсіє, – сказав він. – Я залишив вам знак на все життя. – Він доторкнувся до надрізів, зроблених на її коліні, й розсміявся.

– Мітка тварюки, – кинула вона через плече й повернулася, аби піти. – Попереджаю вас, містере Генрі Морган, не стійте більше на моєму шляху.

Френк зробив крок і заступив дорогу.

– Ну, а тепер поговоримо по-діловому, міс Солано, – сказав він, змінюючи тон. – І ви вислухаєте мене. Можете блискати очима скільки вам завгодно, але прошу

мене не перебивати. – Він нахилився й підняв записку, яку почав було писати. – Я саме збирався надіслати це вам із хлопчиком, коли ви зойкнули. Візьміть її і прочитайте. Вона вас не вкусить. Адже це не отруйна змія.

Хоча Леонсія рішуче відмовилася взяти записку, однак очима вона мимоволі пробігла перший рядок:

«Я той, кого Ви помилково вважали за Генрі Моргана...» Дівчина глянула на свого співрозмовника. У її зляканих очах було видно, що вона багато чого не розуміє, але невиразно про щось вже здогадується.

– Слово честі, – серйозно сказав він.

– Ви... не... не Генрі? – затинаючись запитала вона.

– Ні, я не Генрі. Можливо, ви все ж візьмете записку й прочитаєте?

Вона підкорилася й почала читати, а він, не відриваючись, дивився на її обличчя, побронзоване тропічним сонцем, що не лише золотило тіло, а й гріло кров, і, можливо, саме гаряча кров додавала шкірі Леонсії того чарівного відтінку.

Немов прокинувшись від сну, Френк раптом зрозумів, що дивиться прямо в її злякані карі очі.

– А хто повинен був підписати цього листа? – вже вдруге запитувала його Леонсія.

Отямившись, він гідно вклонився.

– Але ім'я? Як вас звуть?

– Морган, Френк Морган. Як я вже пояснив у записці, ми з Генрі – далекі родичі, троюрідні брати чи щось таке.

На здивування Френка, в очах її раптом з'явився сумнів і погляд знову став колючим.

– Генрі, – з докором сказала вона йому, – адже це обман, диявольська хитрість! Ви просто намагаєтеся обдурити мене. Звичайно, ви Генрі.

Френк показав на свої вуса.

– Ви відростили їх із того часу, – відказала вона.

Тоді він засукав рукав і показав їй свою ліву руку від зап'ястя до ліктя, але дівчина тільки здивовано дивилася на нього, нічого не розуміючи, що він хоче цим довести.

– Ви пам'ятаєте шрам? – запитав він її. Вона кивнула.

– Тоді знайдіть його.

Дівчина схилилася, ковзнула по його руці поглядом і повільно похитала головою.

– Я... – затинаючись вимовила вона, – я перепрошую. Це жахлива помилка. Важко уявити, як... як я поводитися з вами...

– Ви подарували мені цілющий поцілунок, – ніби пустун-школяр зауважив він.

Леонсія пригадала те, що сталося зовсім нещодавно, глянула на своє коліно і, як йому здалося, пригасила бурливий у ній сміх.

– Ви сказали, що маєте доручення від Генрі? – запитала вона, раптом змінюючи тему розмови. – І що він не винен?... Це правда? Як би мені хотілося вам повірити!

– Я певен, що Генрі так само не винний в убивстві вашого дядечка, як і я.

– Тоді не кажіть більше нічого, принаймні тепер, – радісно перервала вона його. – Насамперед я мушу вибачитися, хоч ви і не можете заперечувати, що деякі ваші слова й вчинки були просто обурливими. І ви не мали права мене цілувати.

– Якщо ви пригадаєте, – заперечив він, – я зробив це під дулом револьвера. А раптом би ви пристрелили мене, коли б я вас не поцілував?

– Годі, замовкніть! – заблагала вона. – А тепер ходімо до нас і дорогою ви розкажете мені про Генрі.

Погляд її випадково впав на хустку, яку вона так презирливо відкинула вбік. Вона підбігла й підняла її.

– Бідолашна, скривджена хусточко, як я погано до тебе поставилася! – ніжно промовила вона. – Тепер треба перепросити. Я сама тебе виперу й... – вона підвела очі на Френка, – і поверну її вам, сер, свіженькою й чистенькою, просякнутою щирістю мого серця...

– Це тварині? – запитав він.

– Вибачте, будь ласка, – каючись сказала вона.

– І мені тепер буде дозволено кидати свою тінь на вас?

– Так, так! – весело вигукнула вона. – От! Бачите, я вже у вашій тіні. А тепер ходімо.

Френк кинув песо зраділому хлопчиську-індіанцю й у доброму настрої пішов за Леонсією стежиною, що крізь густу тропічну рослинність вела до білої гасіенди.

* * *

Сидячи на широкій терасі перед гасіендою Солано, Альварес Торес побачив крізь густий чагарник молоду пару, що звивистою алеєю наближалася до будинку. І те, що він побачив, змусило його заскреготіти зубами й дійти досить помилкових висновків. Він промурмотав про себе проклін і зозла навіть не помітив, що в нього погасла сигарета.

Він бачив Леонсію і Френка, які жваво розмовляли й, здавалося, забули про все на світі. Він бачив, як Френк розмахував руками, гаряче щось доводячи, – Леонсія навіть зупинилася, пройнята благаннями свого супутника. Він бачив – Торес насилу поиняв віри очам – як Френк вийняв персня, а Леонсія, відвернувшись, простягнула ліву руку й підставила йому безіменний палець – палець, на який надівають обручку. У цьому Торес міг би заприсягтися.

А насправді Френк просто надів на палець Леонсії подарунок Генрі. Леонсія, сама не знаючи чому, без особливого бажання взяла обручку.

Торес відкинув погаслу сигарету, люто закрутив вуса, немов від цього йому полегшало, й подався назустріч молодим людям, що вже сходили на терасу. Навіть не відповівши на привітання дівчини, він з оскаженілим обличчям напосівся на Френка:

– Годі, звичайно, чекати від убивці сорому, але він міг би принаймні дотримуватися пристойності!

Френк іронічно посміхнувся.

– Знову те саме, – сказав він. – Ще один божевільний у цій божевільній країні! Останній раз, Леонсіє, я бачив цього джентльмена в Нью-Йорку. Він був тоді сповнений готовності брати участь зі мною в одній справі. А тепер я його зустрічаю тут, і перше, що він мені каже, – що я нищий, безсоромний убивця.

– Сеньйоре Торес, ви мусите вибачитися, – втрутилася обурена дівчина. – В домі Солано не сміють ображати гостей.

– У такому разі, як я розумію, в домі Солано дозволено всіляким авантюристам убивати членів їхньої родини, – у тон їй заявив він. – Звичайно, немає такої жертви, що була б завелика задля гостинності.

– Отямтеся, сеньйоре Торес, – люб'язно порадив йому Френк. – Ви занадто собі дозволяєте. Я скажу вам, у чім річ. Ви вважаєте, що я – Генрі Морган. А я – Френк Морган, і ми з вами нещодавно розмовляли в кабінеті Рігана в Нью-Йорку. Ось вам моя рука, потисніть її – іншого вибачення за обставин, що склалися, я від вас не жадаю.

Торес, приголомшений тим, що міг так помилитися, узяв простягнену Френком руку й розсипався у вибаченнях перед ним і Леонсією.

– А тепер, – сказала дівчина, радісно розсміявшись, і ляснула в долоні, викликаючи служницю, – мені треба помістити кудись містера Моргана, а самій піти переодягтися. Після цього, сеньйоре Торес, з вашого ласкавого дозволу, ми

розповімо вам про Генрі.

Леонсія пішла на свою половину. Френк слідом за молоденькою гарненькою метискою-покоївкою теж подався до відведеної йому кімнати. А Торес тим часом трохи оговтався, та подиву його і злості не було меж. Виходить, цьому прибульцю, зовсім незнайомій людині, Леонсія дозволила надіти їй на палець обручку, немов він її наречений. І мозок Тореса запрацював шалено й швидко. Леонсія, котру він називав у душі володаркою його мрій, раптом за якусь мить заручилася з чужоземцем, з нью-йоркським грінго! Неймовірно! Дивовижно!

Лягнувши в долоні, він велів подати екіпаж, найнятий ним у Сан-Антоніо. І коли Френк вийшов на терасу, щоб докладніше поговорити з ним про скарб старого Моргана, Торес у своєму екіпажі був уже біля воріт.

Після сніданку Френк помітив, що вітер дме з берега, – отже, можна швидко перетнути лагуну Чірікві й уздовж берега дістатися до островів Бика й Тельця. Палко бажаючи швидше порадувати Генрі звісткою про те, що його обручка знову прикрашає пальчик Леонсії, він рішуче відхилив її люб'язну пропозицію заночувати в них і познайомитися з Енріко Солано та його синами. У Френка була ще одна причина для поспішного від'їзду: він не наважувався далі залишатися поряд із Леонсією. І зовсім не тому, що вона була йому неприємна, навпаки: вона вабила його, притягувала так, що він не міг більше бути тут, піддаючись дії її чарів, бо хотів дотримати слова, яке дав людині в парусинових штанях, що тепер шукала скарб на острові Бика.

Отже, Френк вирушив, маючи в кишені лист Леонсії до Генрі. Прощання було коротким. З таким прихованим зітханням, що Леонсія навіть подумала, чи не привиділося їй це, він швидко пішов від неї звивистою алеєю. Вона дивилася йому вслід, доки його було видно, потім з неясною тривогою перевела погляд на обручку, що блищала в неї на пальці.

Вийшовши до моря, Френк подав знак на «Анжеліку», що стояла на якорі, аби за ним вислали шлюпку. Проте не встигли матроси спустити її на воду, як з лісу вискочили шестеро вершників із револьверами при поясі й рушницями при сідлі та галопом помчали до нього. Двое скакали попереду. В одному з них Френк упізнав Тореса. Інші четверо – метиси з обличчями справжніх бандитів. Усі націлили зброю на Френка, так що йому залишалось лише підкоритися незнайомому ватажку, який гаркнув, вимагаючи, щоб він підняв руки вгору.

– Подумати тільки, – сказав Френк, – ще вчора чи, можливо, мільйон років тому я вважав бридж по долару за фішку найбільше розпалює нерви. А тут раптом ви, панове, верхи й загрожуєте начинити мое бідолашне тіло всілякими сторонніми тілами. То, може, поясните мені, у чому річ? Невже мені завжди призначено залишати цей берег під акомпанемент пострілів? Що вам, власне, потрібно: мої вуха, чи вистачить вусів?

– Нам потрібен ти сам, – відповів незнайомий ватажок, вуса якого люто наїжачилися, а чорні очиці люто поблискували.

– То, може, ви мені скажете, хто ви такі?

– Це високоповажний сеньйор Мар'яно Веркара-і-Іхос, начальник поліції Сан-Антоніо, коротше – шеф, – відповів Торес.

– Он як! – розсміявся Френк, згадавши, як описував цього суб'єкта Генрі. – Очевидно, ви вважаєте, що я порушив якісь правила стоянки суден чи розпорядження санітарної комісії, кинувши тут якір. Однак про це вам треба говорити з моїм шкіпером – капітаном Трефезеном, досить поважним джентльменом. А я – тільки особа, що найняла шхуну, звичайний пасажир. Ви, безумовно, переконаєтеся, що капітан Трефезен – великий знавець законів мореплавання й стоянки суден у порту.

– Ви мусите відповісти за вбивство Альфаро Солано, – сказав Торес. – Вам не вдалося обдурити мене, Генрі Моргане, вашими розмовами в гасієнді про те, що ви нібито хтось інший. Я знаю цього іншого. Його звать Френк Морган, і я сміливо заявляю, що він зовсім не вбивця, а джентльмен.

– О боги морські! – вигукнув Френк. – Адже ви тиснули мені руку, сеньйоре Торес!

– Мене обдурили, – понуро зізнався Торес, – але тільки на мить. Ну, то підете ви добровільно?

– Ніби я можу... – Френк глянув на шість рушниць і красномовно низав плечима. – Я гадаю, ви судитимете мене pronto й на світанку повісите?

– Правосуддя в Панамі часу не марнує, – відповів начальник поліції англійською; говорив він більш-менш зрозуміло, тільки з дивним акцентом. – Але й не так швидко. Ми повісимо вас не на світанку, а краще о десятій ранку – так для всіх буде зручніше. Як ви гадаєте?

– О, вирішуйте самі, – відповів Френк. – Можна й об одинадцятій чи о дванадцятій – мені все одно.

– Попрошу вас їхати з нами, сеньйоре, – сказав Мар'яно Веркара-і-Іхос м'яким тоном, котрий, однак, не приховував залізної твердості його намірів. – Хуане! Ігнасіо! Злазьте з коней! – скомандував він по-іспанському. – Заберіть у нього зброю! Ні, руки зв'язувати не треба. Посадіть його на коня за Грегоріо.

Френка вштовхнули в акуратно вибілену камеру з глинобитними стінами футів із п'ять завтовшки. Тут на долівці спали в різних позах шестеро арештантів-пеонів. Прислухаючись до недалеких глухих ударів молотків, Френк згадав судовий процес, який тільки-но закінчився, і тихо, протяжно свиснув. Було пів на дев'яту вечора. Суд розпочався о восьмій. А молотки вже стукали по колодах, із яких споруджували шибеницю, – завтра о десятій ранку на цьому помості йому на шию накинуть мотузку й піднімуть. Справу розглядали всього тридцять хвилин, за його годинником. Вони уклалися б і у двадцять, якби до зали не вдерлася Леонсія й не затримала увагу суддів ще на десять хвилин, люб'язно наданих їй, як дамі зі знатного роду Солано.

«Шеф мав рацію, – мовив про себе Френк. – Правосуддя в Панамі часу не марнує». Одне те, що в кишені в нього знайшли лист від Леонсії на ім'я Генрі Моргана, вже звинувачувало його. Все інше – просто. Півдюжини свідків присягнули, що було скоєне вбивство, і впізнали його як убивцю. Те саме підтвердив і сам начальник поліції. Одним-єдиним світлим моментом була раптова поява Леонсії в супроводі німичної тітоньки. У Френка завмерло серце, коли побачив, з якою енергією чарівна дівчина кинулася захищати його життя, хоча все це заздалегідь було приречене на провал.

Вона відразу ж звеліла Френку засукати рукав і показати ліву руку, але Френк помітив, як начальник поліції презирливо пересмикнув плечима. Потім Леонсія повернулася до Тореса й заговорила іспанською, палко доводячи щось, – що саме, Френк не зрозумів, бо говорила вона надто швидко. А потім він бачив і чув, як репетували й жестикулювали люди, що наповнювали залу, коли слово узяв Торес.

Він не бачив, як Торес пошепки обмінявся кількома словами з начальником поліції, перш ніж протиснутися крізь натовп до місця, відведеного для свідків. Він не бачив цього, як не знав і того, що Торес отримує платню від Рігана за те, щоб утримувати Френка далеко від Нью-Йорка якомога довше, а якщо вдасться, то й усе життя. Не знав Френк і того, що Торес закоханий у Леонсію і його роздирають ревності.

Тому Френк не зрозумів усього, що крилося за відповідями Тореса на запитання Леонсії, котра змусила його визнати, що той ніколи не бачив шрам на лівій руці Френка Моргана. Леонсія переможно глянула на старенького суддю, але тут начальник поліції вийшов наперед і гучним голосом запитав Тореса:

– А чи можете ви заприсягтися, що бачили шрам на руці Генрі Моргана?

Спантичений Торес розгублено зиркнув на суддю, потім благально перевів погляд на Леонсію й нарешті мовчки похитав головою на знак того, що не може в цьому заприсягтися.

Юрма радісно заревіла. Суддя оголосив смертний вирок, ревіння стало ще голоснішим, й кілька жандармів на чолі з комісаром поспішно вивели Френка, хоч він й опирався, із залу суду й перепроводили до камери, вочевидь, прагнучи захистити його від натовпу, що не бажав чекати до десятої години ранку.

«Ех, як цей бідолаха Торес попався, коли почали його запитувати про шрам Генрі!» – приязно розмірковував Френк.

Раптом загремотіли засуви, двері в його камеру відчинилися, й на порозі з'явилася Леонсія.

Френк звівся їй назустріч, але вона, не відповідаючи на його вітання, повернулася до комісара, що супроводжував її, і накинулася на нього, підкріплюючи свою мову владними жестами. Комісар, очевидно, дав себе умовити й наказав наглядачеві перевести пеонів в іншу камеру, а сам якось нервово вклонився, немов перепрошуючи Леонсію, і вийшов, причинивши за собою двері.

Тільки тоді самовладання зрадило Леонсію: вона впала в обійми Френку й розридалася в нього на грудях.

– Проклята країна, проклята країна! Немає тут справедливості!

Тримаючи в обіймах її гнучке тіло, таке бентежне й прекрасне, Френк згадав Генрі – босого, в парусинових штанях й обвислому сомбреро, котрий там, на острові Бика, завзято перекопував пісок у пошуках скарбу.

І хоча його тягло до Леонсії, він намагався визволитися з її обіймів. Проте це йому не дуже вдалося. Нарешті він опанував себе й озвався до неї голосом розуму, а не серця, яке владно нагадувало йому про себе.

– Тепер принаймні я знаю, що таке змова, – сказав він, хоча серце його підказувало зовсім інші слова. – Якби ваші співвітчизники вміли спокійно міркувати, а не діяти зопалу, вони б споруджували залізницю й розбудовували свою країну. Гляньте на цей суд – він весь побудований на грі пристрастей, на змові. Ті, хто мене судив, заздалегідь знали, що я винний, і їм так хотілося покарати мене, що навіть не спромоглися відшукати докази моєї вини або хоча б установити особу обвинувачуваного. Для чого відкладати? Вони знали, що Генрі Морган убив ножом Альфаро. Вони знали, що я Генрі Морган. А коли знаєш, то зайве марнувати час на перевірку?

Не слухаючи його, Леонсія схлипувала й усе поривалася пригорнутися до нього, а як тільки він замовк, вона знов опинилася в його обіймах. Її губи тягнулися до губ Френка, і не встиг він отямитися, як уже сам цілував її.

– Кохаю тебе, кохаю! – крізь сльози шепотіла вона.

– Ні-ні! – прошепотів він, відштовхуючи від себе ту, котрої найбільше прагнув. – Просто ми надто схожі з Генрі. Адже ви любите Генрі, а я не Генрі.

Випручавшись з обіймів, вона зірвала з пальця каблучку Генрі й жбурнула її на землю. Френк зовсім розгубився: він і сам не знав, що могло б статися наступної миті, коли б не появився комісар, котрий, тримаючи годинник у руці й не підводячи голови, завзято вдавав, що нічим більше не цікавиться, як секундною стрілкою.

Леонсія гордовито випросталася й ледь втрималася, коли Френк знову надів їй на палець каблучку Генрі й на прощання поцілував руку. Вже біля дверей вона обернулася й одними вустами беззвучно прошепотіла: «Кохая тебе».

Рівно о десятій під бій годинника Френка вивели на тюремний двір, де стояла шибениця. Тут зібралися всі мешканці Сан-Антоніо, а також довколишніх сіл. Юрма була збуджена й весело налаштована. Леонсія, Енріко Солано та п'ять його синів теж були тут. Батько і брати Леонсії, лютуючи, нетерпляче походжали біля шибениці, начальник поліції, оточений жандармами на чолі з комісаром, був незворушним. Даремно намагалася Леонсія протиснутися до Френка, коли його підвели до шибениці, й даремно намагалися рідні вмовити її піти геть. І так само даремно її батько й брати запевняли, що Френк не та людина, яку шукає правосуддя. Начальник поліції тільки презирливо посміхнувся й наказав братися за страту.

Уже стоячи на помості, до Френка підійшов священник, але той відмовився висповідатися, сказав йому іспанською, що безневинна людина, яку мають повісити, не потребує чужих молитов, щоб потрапити до раю, – нехай моляться ті, хто його вішає.

Френку зв'язали ноги й почали в'язати руки, на нього вже збиралися надягти чорний каптур і накинути на шию зашморг, як раптом через тюремну огорожу почувся спів, який ставав все ближче й ближче:

Станем спинами до щогли,

Проти тисячі удвох!

Майже непритомна Леонсія, зачувши пісню, отямилася й навіть скрикнула з радості, побачивши Генрі Моргана, який, розштовхавши сторожу, зайшов у двір.

Тільки Торес засмутився з появою Генрі, але цього ніхто не спостеріг. Юрма не заперечувала, коли начальник поліції, знизавши плечими, оголосив, що йому байдуже, кого із цих двох вішати, аби тільки повісити. Зате вся чоловіча половина сімейства Солано гаряче запротестувала, заявляючи, що Генрі також невинний, і він не вбивав Альфаро. Проте вирішив справу Френк: ще стоячи на помості, доки йому розв'язували руки й ноги, він і собі крикнув, перекриваючи гомін натовпу:

– Ви судили мене, а не його! Ви не можете повісити людину без суду! Спершу має відбутися суд!

І коли Френк, зійшовши з помосту, обома руками схопив руку Генрі, до них підійшов комісар із начальником поліції й, дотримуючись усіх формальностей, заарештував Генрі Моргана за вбивство Альфаро Солано.

Розділ IV

– Треба діяти швидко – це головне, – заявив Френк сімейству Солано, які радилися на веранді своєї гасієнди.

– «Головне»! – докірливо вигукнула Леонсія й навіть перестала нервово ходити. – Головне – це врятувати його!

І вона обурливо насварилася пальцем на Френка, ніби наполягаючи на сказаному. Не вдовольнившись цим, вона насварилася пальцем на батька та братів.

– І швидко! – запально продовжувала вона. – Ми повинні діяти швидко, а то... – І голос Леонсії обірвався від невимовного жаху, що охопив її від думки про те, що може статися з Генрі, якщо вони не діятимуть швидко.

– Для начальника поліції всі грінго однакові, – у тон їй зауважив Френк, а сам подумав: «Яка вона вродлива й прекрасна». – Начальник поліції, звісно, цар і бог у Сан-Антоніо, – продовжував він, – і звик діяти не роздумуючи. Генрі чекатиме на вирок не довше, ніж я. Ми повинні його визволити з в'язниці сьогодні вночі.

– Слухайте! – знову заговорила Леонсія. – Ми, Солано, не можемо допустити цієї... цієї страти. Наша гордість... наша честь... Ми не можемо допустити цього. Ну, кажіть же! Та кажіть же хто-небудь! Хоч ти, тату, запропонуй щось!

Френк, мовчки слухаючи їхні дебати, глибоко переживав. З яким запалом говорила Леонсія! Проте це було для іншого, що, звичайно, не тішило Френка. Він не міг забути того, як стояв на тюремному дворі, коли його звільняли й

арештовували Генрі. Це стояло в нього перед очима – і серце йому мліло від згадки про те, як Леонсія кинулася в обійми Генрі, а той відшукавши її руку й переконавшись, що його обручка на пальці, міцно обійняв дівчину і поцілував довгим поцілунком.

«Ну годі», – зітхнувши, подумав Френк. Принаймні він зробив усе, що зміг. Хіба ж, коли повели Генрі, він не сказав Леонсії спокійно і навіть холодно, що Генрі її наречений і коханий, і що найкращого вибору дочка Солано й зробити не могла? Проте ці спогади аж ніяк не тішили його, як і усвідомлення того, що діяв правильно. Так, правильно. Він жодного разу в цьому не засумнівався, і це гасило почуття до Леонсії. Проте почуття справедливості не давали йому почуватися щасливим.

На що ж інше міг він розраховувати? Просто йому не пощастило: він прибув до Центральної Америки занадто пізно – от і все. Приїхав, коли ця неймовірна дівчина уже віддала своє серце тому, хто прийшов першим, – людині, що нітрохи не гірша за нього, а можливо, як підказувало йому почуття справедливості, навіть і кращій. І це почуття справедливості вимагало, аби він чесно ставився до Генрі – свого кривого родича Генрі Моргана, невгамовного нащадка неприборканого предка, людини в парусинових штанях й обшарпаному сомбреро, небайдужого до вух незнайомих молодиків, котрий їсть сухарі та черепашачі яйця й готовий перекопати цілих два острови – Бика і Тельця – у пошуках скарбу старого пірата.

Енріко Солано та його сини, сидячи на просторій веранді, обговорювали плани порятунку Генрі, а Френк неухважно слухав їх. У цей час із будинку вийшла служниця, прошепотівши щось на вухо Леонсії, повела її за ріг гасієнди, де відбулася сцена, яка, певне, розсмішила б Френка, якби він її побачив.

Там Леонсія побачила Альвареса Тореса, вбраного в пишній середньовічний костюм багатого плантатора, які ще носять у Латинській Америці. Знявши сомбреро, він схилився перед дівчиною ледве не до землі, потім підвів її до плетеного диванчика з індійського очерету й посадив. Леонсія сумно відповіла на його вітання, хоча в її голосі відчувалася цікавість, ніби вона сподівалася на якусь підбадьорливу звістку.

– Суд закінчився, Леонсіє. – Тихо й сумно сказав Торес, немов говорив про небіжчика. – Завтра о десятій ранку – страта. Все це дуже сумно, надзвичайно сумно, проте... – він знизав плечима. – Ні, я не скажу про нього нічого поганого.

Він був гідною людиною. Єдина його вада – нестриманість. Занадто він був гарячий, занадто запальний. Це й згубило його, змусило скоїти злочин. Аби він був тієї миті спокійнішим, то не вбив би Альфаро...

– Він і так не вбивав мого дядька! – вигукнула Леонсія, підвівши голову.

– Усе це дуже прикро, – зажурено вів далі Торес, щоб не суперечити їй. – Суддя, народ, начальник поліції – всі, на жаль, певні, що він винний. Справді, дуже прикро. Проте я приїхав побачитися з вами не для цього. Я пропоную вам свої послуги. Розраховуйте в усьому на мене. Мое життя, моя честь – до ваших послуг. Наказуйте. Я ваш раб.

І Торес раптом галантно став перед нею на одне коліно. Узявши її ліву руку, він, мабуть, хотів і далі підкорювати своєю барвистою промовою, але його погляд упав на обручку з діамантом на безіменному пальці Леонсії. Він насупився й схилив голову, потім, поспішно надавши своєму обличчю звичайного виразу, заговорив:

– Я знав вас іще дитям, Леонсіє, чарівною крихіткою, і я вже тоді любив вас. Ні, вислухайте мене, прошу вас! Я маю відкрити своє серце. Вислухайте мене до кінця. А ось коли вже дорослою, шляхетною панянкою ви повернулися з-за кордону після навчання, я був просто вражений вашою красою. Я довго терпів. Я не виказував вам своїх почуттів, але ви могли здогадатися про них. І ви, звичайно, здогадувалися. Відтоді я запалав до вас пристрастю. Мене пекло полум'я вашої вроди, вашої душі, прекраснішої за вроду.

Леонсія знала, що зупинити його неможливо, й тому терпляче слухала, дивилася на схилену голову Тореса й мимоволі міркувала, чому він так некрасиво підстрижений і де він востаннє стригся – у Нью-Йорку чи в Сан-Антоніо.

– Чи відомо вам, ким ви були для мене відтоді, як повернулися?

Вона не відповідала і не намагалася вивільнити свою руку, хоча він так сильно стискав її, що обручка Генрі Моргана врізалася в палець, завдаючи гострого болю. Вона не слухала слів Тореса, заглибившись у свої думки. І перша її думка була про те, що зовсім не такими пишномовними тирадами сказав їй Генрі Морган про своє кохання і завоював її взаємність. І чому це іспанці завжди так пишномовно й багатослівно виражають свої почуття? Генрі поведився зовсім

інакше. Він узагалі майже жодного слова не сказав їй – він діяв. Піддавшись її чарівності, й зачарувавши її, він без усякого попередження – так він був упевнений, що не здивує й не злякає кохану, – пригорнув її до себе й поцілував. Вона не злякалася і не була байдужою. Тільки після цього першого поцілунку, тримаючи її в обіймах, Генрі заговорив про своє кохання.

А придумали там, на іншому кінці тераси, її рідні та Френк Морган? Думки її бігли далі – вона була глуха до благань свого шанувальника. Френк! Ах!.. Вона навіть зітхнула: чому, незважаючи на любов до Генрі, цей чужий грінго так хвилює її серце? Невже вона така аморальна? Хто ж із них їй миліший? Цей? Чи той? Чи взагалі будь-який чоловік може її звабити? Ні! Ні! Вона не віроломна. І все ж?... Можливо, це тому, що Френк і Генрі так схожі один на одного, і її бідолашне нерозумне жіноче серце не може їх розрізнити? Колись їй здавалося, що вона готова піти за Генрі на край світу, ділити з ним радості й горе, а тепер вона гадає, що готова піти за Френком ще далі. Вона безумовно любить Генрі – серце каже їй це, але вона кохає і Френка, до того ж майже впевнена, що Френк кохає її: вона пам'ятає, як палко вони цілувалися там, у в'язниці. І хоча любила вона двох молодих людей по-різному, почуття це не укладалося в її свідомості, а часом навіть змушувало доходити ганебного висновку: вона – остання і єдина представниця жіночої лінії в родині Солано – аморальна жінка.

Обручка Генрі боляче врізалася в палець Леонсії, бо Торес у пориві пристрасті знову міцно стиснув їй руку, і це повернуло її у реалію, вона мимоволі почала прислухатися до його красномовності.

– Ви – колюча троянда мого серця, гостра шпора, що ранить груди, але це солодкі рани кохання. Я мріяв про вас... І про те, що зроблю заради вас. У мене було для вас особливе ім'я, завжди єдине: королева моїх мрій! І ви одружитесь зі мною, моя Леонсіє! Ми забудемо цього божевільного грінго, який уже майже помер. Я буду з вами ніжний і добрий. Я довічно кохатиму вас. І ніколи образ того, іншого, не постане поміж нас. Щодо мене, то я не дозволю собі згадувати про нього. Що ж до вас... я буду кохати вас так палко, що ви забудете цю людину і спогад про неї ніколи не краятиме ваше серце.

Леонсія мовчала, обмірковуючи, що робити. А це мовчання тільки розпалювало сподівання Тореса. Дівчина відчувала, що треба виграти час і не відповідати відразу. Якщо братися за порятунок Генрі... адже Торес пропонує їй свої послуги! Навіщо ж його відштовхувати, коли від нього, можливо, залежить життя людини.

– Кажіть-бо! Я згоряю від нетерпіння!.. – благав тремтливим голосом Торес.

– Не треба! Не треба! – м'яко сказала вона. – Ну як же я можу слухати про чиесь кохання, коли той, кого я кохала, ще живий?

Кохала!.. Вона навіть здригнулася, вживши минулий час. Здригнувся й Торес – і надія розгорілася в ньому ще яскравішим полум'ям. Він уважав Леонсію вже майже своєю. Адже вона сказала: «кохала», отже, вона вже більше не кохає Генрі. Вона кохала його, але тепер це все в минулому. І звичайно, жінка з такою ніжною та чуйною душею, як вона, не може говорити з ним про кохання, доки той, інший, ще живий. Яка тонкість почуттів! Торес з гордістю подумав і про тонкість власних почуттів, і навіть привітав себе в душі з тим, що так правильно розгадав таємні помисли Леонсії. Тепер уже він подбає, вирішив Торес, аби цей юнак, що повинен умерти наступного ранку, не врятувався й не уникнув страти. Для нього було зрозуміло одне: чим швидше Генрі Морган помре, тим швидше він матиме Леонсію.

– Не будемо більше про це говорити... поки що, – сказав він із лицарською галантністю, не менш галантно потиснувши руку Леонсії. Він підвівся з коліна і пильно подивився на неї.

Вона відповіла йому вдячним потиском і, визволивши свою руку, теж підвелася.

– Ходімо до наших, – сказала вона. – Адже вони обмірковують план порятунку Генрі Моргану.

Коли вони вийшли на терасу, розмова враз урвалася, немов присутність Тореса викликала недовіру.

– Ну, надумали щось? – поцікавилася Леонсія.

Старий Енріко, незважаючи на свій вік, був такий стрункий і статний, як будь-котрий із його синів, тільки похитав головою.

– Я можу, якщо ви дозволите, запропонувати вам один план, – почав було Торес, але відразу замовк, побачивши застережливий погляд Алесандро.

На алеї, що вела до веранди, з'явилося двоє обшарпаних хлопчаків. На вигляд їм було не більше як десять років, але хитрі очі й такий самий вираз обличчя додавав їм віку. Одягнені вони були кумедно: один – у сорочку, а другий – у штани. Проте яка сорочка! І які штани! Були вони старі, парусинові й у свій час належали дорослій людині: хлопчисько ж натягнув їх на себе до підборіддя й обв'язав мотузкою навколо шиї, щоб вони не злетіли, а руки просмикнув у діри, що зяяли на місці бічних кишень. Унизу штани були обрізані ножем – за його зростом. На другому хлопчиськові була чоловіча сорочка, поділ якої волочився по землі.

– Геть! – гаркнув на них Александро.

Однак хлопчисько в штанях незворушно зняв камінь, що ніс на голові, й витяг з-під нього лист. Алесандро нахилився через балюстраду, узяв листа і, глянувши на адресу, передав Леонсії, а хлопчиськи взялися канючити гроші. Френк, дивлячись на це кумедне видовище, мимоволі розсміявся, кинув кілька срібних монеток, і сорочка зі штанами негайно подалися алеєю геть.

Лист був від Генрі. Леонсія швидко пробігла його очима. Він не скидався їй на прощальний, бо писала його людина, котра не збиралася вмирати, якщо, звичайно, не станеться чогось непередбаченого. Проте, оскільки така непередбаченість може трапитися, Генрі вважав своїм обов'язком попрощатися з Леонсією – він жартівливо просив її не забувати Френка, який заслуговує на увагу хоча б уже тому, що так схожий на нього.

Спочатку Леонсія хотіла було показати лист усім іншим, але те, що було написано про Френка змусило її відмовитися від свого наміру.

– Це від Генрі, – сказала вона, ховаючи записку за корсаж. – Нічого суттєвого він не пише. Вочевидь, він не сумнівається, що так чи інакше він врятується.

– Ми вже постараємося, щоб йому це вдалося, – рішуче заявив Френк.

Вдячно посміхнувшись йому й привітно зиркнувши на Тореса, Леонсія сказала:

– Ви казали, що у вас є якийсь план, сеньйоре Торес?

Торес посміхнувся, підкрутив вуса й набрав поважного вигляду.

– Є тільки один спосіб – спосіб грінго, до якого зазвичай вдаються англосакси, простий і надійний. Саме надійний. Ми поїдемо й викрадемо Генрі з в'язниці – зухвало, грубо і відкрито, як це роблять грінго. На це вони не очікують, а тому операція, напевно, буде успішною. На узбережжі можна знайти досить бандитів, за якими плаче шибениця, і вони допоможуть атакувати в'язницю. Пообіцяйте їм добре заплатити, тільки всі гроші не давайте відразу, і все буде добре.

Леонсія радісно закивала. У старого Енріко заблищали очі, а ніздрі роздулися, ніби він уже зачув запах пороху. Дивлячись на нього, молодь розпалилася. Усі подивилися на Френка: що він думає про це? Він заперечно похитав головою, а обурена Леонсія навіть вигукнула щось різке.

– Цей план безнадійний, – сказав Френк. – Ну навіщо всім нам ризикувати головою, вдаючись до цієї авантюри, приреченої на провал? – Коли він це промовляв, то підвівся зі свого місця поруч Леонсії й, підійшовши до балюстради, став так, щоб бути між Торесом й іншими. Вибравши мить, він кинув застережливий погляд Енріко та його синам. – Що ж до Генрі, то схоже, йому вже не допоможеш.

– Коротше, ви не довіряєте мені? – розсердився Торес.

– Не дай боже! – запротестував Френк.

Але Торес, не звертаючи на нього уваги, вів далі:

– Тож, по-вашому, я не можу брати участь у сімейній раді Солано, моїх найдавніших і найшановніших друзів? І це забороняєте ви – людина, яку я ледве знаю?

Старий Енріко, помітивши, як спалахнуло гнівом обличчя Леонсії, поспішив застерегти її поглядом і, люб'язним жестом перервавши тираду Тореса, сказав:

– У Солано не може бути такої сімейної ради, на яку вас би не допустили, сеньйоре Торес. Адже ви справді давній друг нашої родини. Ваш покійний батько і я були товаришами й дружили, як брати. А проте, пробачте старому за

відвертість, сеньйор Морган слушно зауважує про безнадійність вашого плану. Штурмувати в'язницю – найчистіше божевілля. Ви гляньте на товщину її стін. Вони можуть витримати багатотижневу облогу. Втім, мушу зізнатися, ваша думка спочатку вельми сподобалася мені. Коли я був ще зовсім молодим і боровся з індіанцями в Кордильєрах, у нас був такий випадок. Сядьмо зручніше, і я розкажу вам цю історію...

Однак Торес, пославшись на численні справи, відхилив запрошення, тепло потиснувши всім руки, кількома словами вибачився перед Френком і, сівши на свого коня, сідло й вуздечка якого були оздоблені сріблом, поскакав у Сан-Антоніо. Однією з тих важливих справ був обмін телеграмами з конторою Томаса Рігана на Уолл-стрит. Він мав таємний доступ на радіостанцію Панамського уряду в Сан-Антоніо, звідки передавав депеші на телеграф у Вера-Крусі. Союз із Ріганом був не лише вигідний йому, а й збігався з його власними планами щодо Леонсії та Морганів.

– Що ви маєте проти сеньйора Тореса й чому відхилили його план і так розсердили його? – поцікавилася Леонсія у Френка.

– Нічого, – відповідав той, – просто він нам не потрібен, і взагалі він мені не подобається. Він дурень і тому здатний зіпсувати будь-який план. Згадайте, як він свідчив на моєму судовому процесі. А, може, йому й зовсім довіряти не можна? Не знаю. Навіщо йому довіряти, коли він нам не потрібний? Ну а план його правильний. Ми так і зробимо: вирушимо до в'язниці й викрадемо Генрі, якщо ваша згода. І ми не доручатимемо це бандитам, за якими плаче шибениця, та всяким обшарпанцям з узбережжя. Нас шестеро. Якщо ми самотужки не впораємося із цією справою, то тут уже нічого не вдієш.

– Але біля в'язниці завжди вештається з десяток вартових, – заперечив молодший брат Леонсії, вісімнадцятирічний Рікардо.

Леонсія, котра знову було збадьорилася, докірливо глянула на нього, але Френк підтримав юнака.

– Правильно сказано! – погодився він. – Ми усунемо вартових.

– А стіни завтовшки в п'ять футів? – нагадав Мартінес Солано, один із близнюків.

– Ми пройдемо крізь них, – відповів Френк.

– Але як? – вигукнула Леонсія.

– Зараз я скажу. Сеньйоре Солано, у вас багато верхових коней? Чудово! А ви, Алесандро, часом, не могли б дістати кілька динамітних патронів десь на плантації? Чудово! Чудово! Ну а ви, Леонсіє, як господиня гасієнди, повинні, звичайно, знати, чи є у вас у коморі достатній запас віскі «Три зірочки».

– Так, змова наша розгортається, – розсміявся він, одержавши від Леонсії позитивну відповідь. – Тепер ми маємо всі атрибути для пригодницького роману в дусі Райдера Хаггарда або Рекса Біча. Тож слухайте... А втім, зачекайте. Я спочатку хочу поговорити з вами, Леонсіє, про деякі подробиці цієї вистави...

Розділ V

Було вже за полудень. Генрі стояв біля заготованого вікна своєї камери, дивився на вулицю й чекав, коли ж нарешті з лагуни Чірікві повіє вітерець і хоч трохи освіжить розпечене повітря. Вулиця була курна й забруднена, тому що з часу заснування міста, кілька століть, ніхто, крім бродячих псів й огидних мишоїдів, що навіть і тепер ширяли над вулицею й стрибали по смітті, не очищав її. Низькі, вибілені вапном будинки з каменю чи обпаленої глини перетворювали цю вулицю на справжнє пекло.

Від сонячних променів і куряви в Генрі заболіли очі, і він уже збирався відійти від віконця, як раптом побачив, що купка обшарпанців, що дрімали біля дверей будинку навпроти, стрепенулися і з цікавістю почали вдивлятися кудись уздовж вулиці. Генрі не міг бачити, але чув гуркіт коліс, що швидко наближалися. Незабаром з'явився невеликий старий фургон і кінь, що закусив вудила. Сивобородий і сивоголовий дідок, що сидів на передку, даремно силкувався спинити його.

Посміхнувшись, Генрі здивувався міцності старого фургона, якого підкидало на глибоких вибоїнах. Покошені колеса ледве трималися на осях й оберталися невлад. Та коли фургон ще якось тримався, то як не рвалася стара зброя – це

вже, на думку Генрі, було просто дивом. Порівнявшись із вікном, біля якого стояв Генрі, дідок зробив ще одне неймовірне зусилля спинити коня: він, підвівшись на козлах, натягнув віжки. Одна з них виявилася гнилою й відразу увірвалася. Візник упав на сидіння, віжка, що залишилася в його руках, натягнулася, і кінь, підкоряючись їй, круто повернув праворуч. Що сталося потім: чи зламалося колесо, чи, спочатку відскочило, а вже потім зламалося – Генрі не зрозумів. Одне було очевидно – фургон зовсім розламався. Дідок упав на курну бруківку, але вперто не випускав із рук цілу віжку, тому кінь, описавши коло, фиркаючи, став мордою до нього.

Коли дідок звівся на ноги, навколо вже зібрався натовп, який швидко розігнали жандарми, що повискакували з в'язниці. Генрі стояв біля вікна й із цікавістю, воістину дивною для людини, котрій залишилося жити всього кілька годин, дивився на сценку, яка відбувалася перед ним, і прислухався до вигуків, що долітали до нього.

Дідок доручив жандармам потримати коня й, навіть не обтрусивши з одягу порох, поспішно зашкунтильгав до фургона і взявся оглядати вантаж, що складався із ящиків – одного великого та кількох маленьких. Особливо піклувався він про великий, навіть спробував підняти його й, піднімаючи, неначе прислухався, чи нічого в ньому не розбилося.

Тут один із жандармів звернувся до нього, той випростався й почав відповідати охоче і багатослівно:

– Ви запитуете, хто я? Я стара людина, сеньйори, і живу далеко звідси. Мене звать Леопольдо Нарваес. Мати моя була німкенею – царство їй небесне! – зате батька звали Балтазар де Хесус-і-Сервальос-і-Нарваес, а його батько був славетний генерал Нарваес, що воював під командуванням самого великого Болівара. А я... я тепер зовсім пропав і навіть додому не зможу дістатися.

Заохочуваний запитаннями з ввічливими співчуттями, яких не бракувало навіть у найжалюгідніших обшарпанців, він трохи підбадьорився й з вдячністю розповідав далі:

– Я приїхав із Бокас-дель-Торо. Дорога забрала в мене п'ять днів, і поки що я нічого не продав. Живу в Колоні, й краще було б мені не рушати звідти. Але й найшляхетніший Нарваес може стати мандрівним торговцем, а торговець теж

має жити. Чи не так, сеньйори? Тепер скажіть, чи не знаєте ви Томаса Ромеро, що живе у вашому прекрасному Сан-Антоніо?

– У будь-якому місті Панами скільки завгодно Томасів Ромеро, – розреготався Педро Зурита, помічник начальника в'язниці. – Вам треба описати його детальніше.

– Він двоюрідний брат моєї другої дружини, – з надією в голосі вимовив старий і, здавалося, вельми здивувався, знову почувши регіт.

– Та не менше десяти всяких Томасів Ромеро живе в Сан-Антоніо та його околицях, – заперечив йому помічник начальника в'язниці, – і кожен із них може бути двоюрідним братом вашої другої дружини, сеньйоре. У нас тут є Томас Ромеро п'яниця. Є Томас Ромеро злодій. Є Томас Ромеро... втім, ні, цього повісили місяць тому за вбивство з пограбуванням. Є Томас Ромеро багатій, у якого великі стада в горах. Є...

З кожним новим ім'ям Леопольд Нарваес тільки скрушно хитав головою, але від згадки скотаря лице його засяяло надією:

– Вибачте мені, сеньйоре, це, очевидно, він і є! Я розшукаю його. Якби можна було десь залишити на збереження мій дорогоцінний товар, я б одразу вирушив його шукати. Добре ще, що ця пригода сталася зі мною саме тут. Я можу довірити свій крам вам: достатньо на вас тільки подивитися, щоб зрозуміти, що ви чесна й порядна людина. – Сказавши це, старий порився в кишені, витяг звідти два срібних песо й простягнув тюремнику. – Ось вам. Сподіваюся, ви й ваші люди не пошкодуюте, що надали мені допомогу.

Генрі посміхнувся, помітивши, з якою підвищеною цікавістю й повагою почали ставитися до дідка Педро Зурита й жандарми, побачивши монети. Відтіснивши від зламаного фургона цікавих, вони негайно заходилися переносити ящики у приміщення в'язниці.

– Обережніше, сеньйори, обережніше! – благав старий, невимовно хвилюючись, коли вони взялися за великий ящик. – Несіть його тихенько. Це вельми цінний товар, занадто ламкий.

Доки вміст фургона переносили до в'язниці, старий зняв із коня зброю, крім вуздечки, й поклав її у фургон.

Але Педро Зурита, красномовно подивившись на обшарпанців, наказав занести й зброю.

– Тільки-но ми відвернемося, як миттю все зникне – аж до останнього ремінця та пряжки, – пояснив він.

Вибравшись на те, що залишилося від фургона, дідок з допомогою Педро Зурити й жандармів видерся на коня.

– Усе гаразд, – сказав він і з вдячністю додав: – Тисячу разів дякую, сеньйори. Як мені пощастило натрапити на таких чесних людей, які збережуть мій крам! Щоправда, товар злидений – самі знаєте, який у мандрівного торговця може бути крам, але для мене кожна дрібниця дорога. Радий був знайомству з вами. Завтра я повернуся зі своїм родичем, якого я, звичайно, знайду, і позбавлю вас клопоту оберігати мое жалюгідне майно! – Тут він зняв капелюха. – Adios, сеньйори, adios!

І він не поспішаючи рушив, недовірливо поглядаючи на свого коня – винуватця всієї катастрофи. Коли ж Педро Зурита гукнув його, старий оглянувся.

– Пошукайте ще на цвинтарі, сеньйоре Нарваес, – порадив помічник начальника в'язниці. – Там знайдете цілу сотню Томасів Ромеро.

– А вас, сеньйоре, уклінно прошу, подбати про велику скриню! – крикнув у відповідь торговець.

На очах у Генрі вулиця спорожніла: жандарми й юрба сховалися від спеки. Зовсім не дивно, розмірковував Генрі, що в інтонаціях старого торговця йому вчулося щось знайоме. Адже він тільки наполовину іспанець, отже, і мова в нього наполовину іспанська, а ще наполовину німецька, бо мати його німкеня. Вимовляє він усе ж як місцевий житель. «Ну й пограбують його як місцевого жителя, якщо в цьому важкому ящику, що залишили у в'язниці, є щось цінне!» – вирішив про себе Генрі й облишив думати про те, що сталося.

А у вартовій, за якихось п'ятдесят футів від камери Генрі, тим часом грабували Леопольдо Нарваеса. Розпочав Педро Зурита, який взявся уважно й усебічно оглядати велику скриню. Він підняв її за один кінець, щоб зрозуміти її вагу, і, знайшовши щілину, почав пригнуватися, як собака, сподіваючись за запахом з'ясувати, що міститься всередині.

– Облиш ти скриню, Педро, – зі сміхом сказав йому один із жандармів. – Тобі ж заплатили два песо за те, щоб ти був чесний.

Помічник начальника в'язниці зітхнув, відійшов на кілька кроків, присів, знову подивився на скриню й знову зітхнув. Розмова не клеїлася. Жандарми раз у раз кидали оком на скриню. Навіть засмальцьовані карти не відвернули їхньої уваги. Не гралося. Жандарм, що кепкував із Педро, сам тепер підійшов до скрині й понюхав.

– Від цього ящика нічим не пахне, – сказав він. – Що б це могло бути? Кабальєро сказав, що там щось цінне!

– «Кабальєро»! – пхикнув інший жандарм. – Батько цього старого, мабуть, торгував смаженою рибою на вулицях Колона, як і його дід. Усі брехуни-жебраки стверджують, начебто вони прямі нащадки конкістадорів.

– А чому б і ні, Рафаелю? – мовив Педро Зурита. – Хіба ми всі не їхні нащадки?

– Атож, – погодився Рафаель. – Конкістадори повбивали чимало народу.

– І стали предками тих, хто вижив, – докінчив за нього Педро. Всі зареготали. – А знаєте, я, мабуть, готовий віддати один із цих песо, тільки б довідатися, що у ящику.

– А ось й Ігнасіо! – вигукнув Рафаель, вітаючи наглядача, що зайшов із запухлими від сну очима. – Адже йому не платили за чесність. Ходи сюди, Ігнасіо, задовольни нашу цікавість і скажи, що у цій скрині.

– Як я можу знати, – відповів Ігнасіо, лупаючи очима на предмет загальної уваги. – Я тільки-но прокинувся.

– Виходить, тобі не платили за те, щоб ти був чесним? – запитав Рафаель.

– Милосердна мати божа, та хто ж мені стане платити за чесність! – вигукнув наглядач.

– У такому разі візьми сокиру й відкрий ящик, – довів свою думку до логічного кінця Рафаель. – Ми цього зробити не можемо, адже Педро має поділитися з нами своїми двома песо, виходить, нам теж заплатили за чесність. Відкривай ящик, Ігнасіо, а то ми помремо від цікавості.

– Ми тільки подивимося, тільки подивимося, – схвильовано бурмотів Педро, коли Ігнасіо підчепив одну з дощок лезом сокири. – Потім ми знову закриємо ящик і... Та просунь же туди руку, Ігнасіо! Ну, що там, га?... На що схоже?

Ігнасіо довго порпався й витягав щось. Нарешті з'явилася його рука із затиснутим у ній картонним футляром.

– Ага! Будь акуратним: адже доведеться класти назад, – попередив його Педро.

Коли футляр і незліченні обгортки було знято, жандарми побачили велику пляшку з віскі.

– Оце упакування! – здивовано пробурмотів Педро. – Очевидно, щось надто добре, раз його так оберігають.

– Американське! – зітхнув інший жандарм. – Тільки один раз у Сантосі я куштував американське віскі. Чудова штука! Я від нього відразу таким хоробрим став, що вискочив прямо на арену під час бою биків і голіруч кинувся на розлютованого бика. Щоправда, бик мене збив, але на арену я все-таки вийшов!

Педро взяв пляшку й намірився відбити їй шийку.

– Стривай! – вигукнув Рафаель. – Тобі ж заплатили за те, щоб ти був чесним.

– Заплатили, та я сумніваюся, що той, хто дав мені гроші, сам чесний, – заперечив Педро. – Це ж контрабанда. Старий, напевно, не платив мита. В нього контрабандний товар. Тому з чистою совістю ми заволодіємо ним. Ми його

конфіскуємо й знищимо.

Не чекаючи, доки пляшка обійде коло, Ігнасіо та Рафаель дістали ще кілька пляшок і відбили їм шийки.

– «Три зірочки» – найкраще віскі! – тихо промовив Педро Зурита, показуючи на торговельну марку. – Розумієте, у грінго не буває поганого віскі... Одна зірочка – це віскі дуже добре; дві – чудове; а три – що ліпшого й бути не може. Це я знаю. Грінго – мастаки щодо міцних напоїв. Наша пулька їх не влаштує.

– А чотири зірочки? – поцікавився Ігнасіо хрипким від горілки голосом.

Очі його маслянисто блищали.

– Чотири зірочки? Друже Ігнасіо, чотири зірочки – це або миттєва смерть, або вічне блаженство.

Не минуло й кількох хвилин, як Рафаель, обійнявши іншого жандарма, уже називав його «братиком» і твердив, що людині для повного щастя потрібно зовсім мало на цій землі.

– Старий – бовдур, тричі бовдур і ще тричі по тричі бовдур, – наважився вставити Августіно, жандарм із похмурим обличчям, що уперше за весь цей час розтулив рота.

– Слава Августіну! – вигукнув Рафаель. – Дивіться, яке чудо зробили «Три зірочки»! Розв'язали йому язика!

– І – ще раз тричі бовдур ваш старий! – репетував п'яним голосом Августіно. – Цей божественний напій був у нього, він міг робити з ним усе, що його душа б забажала, він цілих п'ять днів віз його з Бокас-дель-Торо й жодного разу не скуштував! Та таких бовдурів треба голими кидати в мурашник!

– Старий – шахрай, – промовив Педро. – Коли він завтра вранці з'явиться сюди по свої «Три зірочки», я заарештую його як контрабандиста, а ми отримаємо винагороду.

– А коли ми знищимо докази? Тоді як? – запитав Августіно, відбиваючи шийку ще однієї пляшки.

– Ми залишимо докази! – заперечив Педро, розбиваючи порожню пляшку об підлогу. – Слухайте, друзі, давайте домовимось. Скриня була дуже важкою. Її впустили. Пляшки розбилися. Віскі витекло, й таким чином ми довідалися про контрабанду. Скриня й розбиті пляшки будуть достатнім доказом.

Мірою того, як запас спиртного зменшувався, гомін зростав. Один жандарм почав сваритися з Ігнасіо про забутий борг із десяти сентаво. Двоє інших сіли обійнявшись на долівку й оплакували своє нещасливе сімейне життя. Августіно пишномовно викладав власні філософські погляди, в основі яких лежала думка, що мовчання – золото. А Педро Зурита, розчулившись, доводив, що всі люди – брати.

– Навіть в'язнів я люблю, як братів, – ледве ворущачи язиком, белькотів він. – Життя – сумна штука. – Сльози бризнули в нього з очей; він замовк і ковтнув ще віскі. – В'язні для мене – як рідні діти. В мене серце крається за них. Дивіться! Я плачу. Поділімося з ними. Нехай і вони зазнають хоч мить щастя. Ігнасіо, любий брате мій, зроби таку ласку – бачиш, я плачу на твоєму плечі. Віднеси пляшку цього еліксиру тому грінго Моргану. Скажи йому, що мені дуже шкода, що його завтра повісять. Передай йому моє вітання й попроси випити – нехай і він буде щасливий сьогодні.

Ігнасіо подався виконувати доручення, а жандарм, що колись вискочив на арену до биків у Сантосі, заревів:

– Бика мені сюди! Бика!

– Цьому славному хлопцеві хочеться обійняти бика й сказати, як він його любить, – пояснив, ридаючи, Педро Зурита. – Я теж люблю биків. Я люблю всіх божих тварин. Я люблю навіть москітів. Світ прекрасний. У ньому панує любов. Дайте мені лева, я хочу побавитися з ним...

Мотив давньої піратської пісні, яку хтось голосно насвистував на вулиці, привернув увагу Генрі, він кинувся було до вікна, але, зачувши скрегіт ключа в замку, поспішно ліг на долівку і вдав, що спить. У камеру, похитуючись, зайшов п'яний Ігнасіо й урочисто простяг Генрі пляшку.

– З найкращими побажаннями від нашого щедрого начальника Педро Зурити, – промимрив жандарм. – Він хоче, аби ти напився й забув, що завтра йому доведеться повісити тебе.

– Мої найкращі побажання сеньйору Педро, але скажи йому від мого імені, щоб він ішов до дідька разом зі своїм віскі, – відповів Генрі.

Наглядач випростався й навіть трохи протверезів.

– Гаразд, сеньйоре, – сказав він і вийшов з камери, замкнувши двері на ключ.

Генрі прожогом кинувся до вікна й опинився віч-на-віч із Френком, який просунув йому крізь ґрати револьвер.

– Вітаю, друже, – сказав Френк. – Ми тебе миттю звідси визволимо. – В руках він тримав дві динамітних шашки з гнотами й капсулями. – Дивись, що я приніс, – це краще, ніж лом. Відійди в найдальший куток – pronto! У стінці буде така діра, що крізь неї пройде навіть наша «Анжеліка». До речі, «Анжеліка» вже біля берега й чекає на тебе. Ну, відійди. Я закладу шашку. Шнур надто короткий.

Не встиг Генрі відбігти в дальній куток камери, як заскреготав замок: чиясь непевна рука всувала в замкову щілину ключ, двері відкрилися й до камери ввірвався крик. Генрі почув безладні вигуки й чітко розрізнив незмінний бойовий клич латиноамериканців: «Бий грінго!»

Генрі чув також, як Рафаель і Педро, входячи до камери, щось бурмотіли. «Він не визнає спільного братерства», – обурювався один, а другий: «Він сказав, щоб я йшов до дідька? Справді він так сказав, Ігнасіо?»

Жандарми в руках тримали рушниці, за ними похитувалися п'яні наглядачі, озброєні хто ножем, хто пістолетом, хто сокиркою, а хто просто пляшкою. Побачивши револьвер у руках Генрі, вони зупинилися, і Педро нетвердою рукою, обмацуючи свою рушницю, пробелькотів:

– Сеньйоре Морган, ви зараз за всіма правилами підете до пекла.

Але Ігнасіо не захотів чекати. Приклавши рушницю до стегна для стійкості, він вистрілив навмання і не влучив: куля вдарила в стінку саме посередині камери, а сам він упав від кулі Генрі. Інші поспішно сховалися в коридор і заходилися обстрілювати камеру.

«Хвалити бога, що стіни такі товсті, тільки б куля не поранила рикошетом», – думав Генрі, ховаючись у кутку за виступом стіни й чекаючи на вибух.

І дочекався: там, де було вікно, тепер зяяла величезна діра. Відлетілий уламок влучив Генрі в голову, і він, непритомніючи, важко впав додолу. Коли ж курява після вибуху розсіялася, Генрі невиразно розрізнув Френка, котрий, здавалося, ніби вплив до нього в камеру. Френк підхопив його на руки й крізь пробоїну в стіні виніс на вулицю. Тут Генрі відразу стало краще. Він побачив Енріко Солано і його молодшого сина Рікардо, які з рушницями стримували натовп, що юрмився у верхній частині вулиці, тим часом як брати-близнюки, Альварадо і Мартінес, стримували юрбу в нижній частині вулиці.

Проте люди збіглися сюди просто з цікавості, ніхто з них і не збирався ризикувати життям і перепиняти шлях кабальєро, котрі підривають стіни й штурмують в'язницю серед білого дня. А тому юрба шанобливо розступилася перед невеликою групою, коли та подалася вулицею вниз.

– Коні чекають нас у сусідньому провулку, – сказав Френк, на ходу стискаючи руку Генрі. – І Леонсія там. За чверть години ми доскачемо до берега, де пришвартована шхуна.

– Слухай-но, а непогані я навчив тебе пісеньки, – з посмішкою зауважив Генрі. – Коли ти почав її насвистувати, мені здалося, що це прекрасніше, що може бути. Ці собаки так квапилися, що не могли дочекатися завтрашнього ранку. Вони нализилися віскі й вирішили відразу мене прикінчити. Цікава історія з цим віскі. Якийсь кабальєро, що тепер став крамарем, їхав повз в'язницю фургоном, навантаженим цим зіллям, і біля в'язниці фургон розсипався...

– Та навіть шляхетний Нарваес, син Балтазара де Хесус-і-Сервальос-і-Нарваес, сина генерала Нарваеса, якого пам'ятають за його лайливою славою, може стати крамарем, а крамар теж має жити, чи не так, сеньйори? – проговорив Френк голосом того старого.

Генрі весело подивився на нього і з вдячністю сказав:

– Знаєш, Френку, я дуже радий одній обставині, неймовірно радий...

– Якій саме? – запитав Френк, коли вони повертали за ріг, де на них чекали коні.

– Тій, що не відрізав тобі вуха тоді на Тельці, коли поклав тебе на лопатки й ти наполягав, щоб я це зробив.

Розділ VI

Мар'яно Верхара-і-Іхос, начальник поліції Сан-Антоніо, відкинувся на спинку крісла в залі суду й, задоволений собою, зі спокійною посмішкою почав скручувати цигарку. Все відбулося так, як і задумувалося. Він цілий день стежив, аби старенький суддя не зробив і ковтка мескалю, і тепер був винагороджений за це: суддя провів процес і виніс вирок, якого домагався шеф. Він не припустився жодного промаху. Шість утікачів-пеонів було оштрафовано на велику суму й відряджено назад у Сантос на плантацію. Кабальний їхній контракт суд подовжив доти, доки вони відпрацюють штраф. А начальник поліції завдяки цьому став багатшим на двісті американських золотих доларів. «Ці грінго із Сантоса, – посміхнувся він про себе, – люди, з якими варто мати справу. По-перше, вони своїми плантаціями сприяють розвитку країни. А по-друге, і це головне – грошей у них кури не клюють, і вони добре платять за ті дрібні послуги, котрі можу їм зробити».

Він побачив Альвареса Тореса й привітно посміхнувся.

– Послухайте, – сказав іспанець, нахилиючись до вуха начальника поліції. – Ми можемо покінчити з обома цими бісовими Морганамі. Оту свиню Генрі завтра повісять. Чому б у такому разі нам не порішити сьогодні й другу свиню – Френка?

Начальник поліції здивовано звів брови.

– Я порадив цьому грінго штурмувати в'язницю. Солано повірили його брехні й тепер заодно з ним. Вони напевно спробують сьогодні увечері напасти. Раніше їм

не встигнути. Ваша справа – приготуватися й простежити, щоб Френк Морган був неодмінно вбитий у сутичці.

– Заради чого й чому? – неквапливо запитав начальник поліції. – Мені треба прибрати з дороги Генрі. Що ж до Френка, то нехай повертається до свого улюбленого Нью-Йорка.

– Він має сьогодні ж зникнути, а чому, ви незабаром зрозумієте. Як вам відомо з телеграм, що я надсилаю через урядову радіостанцію і які ви читаєте...

– Даруйте, але така була наша умова, і тому я виклопотав вам дозвіл користуватися урядовою радіостанцією, – нагадав начальник поліції.

– Я на це і не скаржуся, – запевнив його Торес. – Отже, вам відомо, що я маю строго конфіденційні й надзвичайно важливі справи з нью-йоркським Ріганом. – Він приклав руку до нагрудної кишені. – Я щойно одержав від нього нову телеграму. Він вимагає затримати тут свиню Френка ще на місяць, а якщо цей молодик і зовсім не повернеться до Нью-Йорка, то, як я зрозумів сеньйора Рігана, буде ще ліпше. Тож, коли мені поталанить, то й вам буде непогано.

– Однак ви ще не сказали мені, скільки ви за це одержали та скільки одержите, – вирішив промацати ґрунт начальник поліції.

– На це в нас була домовленість приватного характеру, й сума не така вже й велика, як вам здається. Він скнара, цей сеньйор Ріган, страшений скнара. Проте я чесно поділюся з вами, якщо наша витівка буде успішною.

Начальник поліції задоволено кивнув і поцікавився:

– Мабуть, на тисячу золотом ви ж розраховуєте?

– Гадаю, що так. Не може ж цей ірландський кабан заплатити мені менше; а тоді п'ятсот доларів – ваші, якщо, звичайно, свиня Френк накладе головою в Сан-Антоніо.

– А може, і сто тисяч золотом одержите? – допитував далі начальник поліції.

Торес розсміявся, немов це був жарт.

– В усякому разі не тисячу, – не вгамовувався його співрозмовник.

– Може, розщедриться й дасть більше, – підтвердив Торес. – Цілком можливо, що додасть ще сотень п'ять, тоді, ясна річ, половина цих грошей теж ваша.

– Я негайно рушаю до в'язниці, – запевнив начальник поліції. – Можете покластися на мене, сеньйоре Торес, як я покладаюся на вас. Їдьмо відразу ж, не зволікаючи, і їдьмо разом, аби ви самі могли переконатися, як я підготуюся до зустрічі з Френком Морганом. Я ще не розучився володіти рушницею. А крім того, я скажу трьом жандармам, щоби вони стріляли тільки в нього. То, виходить, цей собака-грінго збирається штурмувати нашу в'язницю? Ходімо. Ходімо швидше.

Начальник поліції звівся й рішуче жбурнув цигарку. Однак він ще не дійшов й до середини кімнати, як до нього підбіг якийсь обірваний спітнілий хлопчисько, смикнув його за рукав і, ледве переводячи дух, плаксиво пропищав:

– У мене для вас важлива новина. Ви мені заплатите за неї, вельмишановний сеньйоре? Я біг без упину.

– Я пошлю тебе, пройдо, до Сан-Хуана, щоби тебе склювали мишоїди! – була відповідь.

Хлопчик навіть зіщулився від такої погрози, але, спонуканий порожнім шлунком, страшною бідністю й бажанням здобути кілька монет, щоби заплатити за вхід на майбутній бій биків, закликав на допомогу всю свою хоробрість і повторив:

– Не забудьте, сеньйоре, що я перший приніс вам цю новину. Я біг без упину, аж задихався, – ви ж самі бачите, сеньйоре. Я все скажу вам, тільки ви, будь ласка, не забудьте, що я перший сказав вам.

– Добре, пройдо, не забуду. Але тобі ж буде гірше, якщо я запам'ятаю, що це ти перший сказав. То що ж у тебе за новина? Мабуть, вона і сентаво не варта! А коли ні, тоді ти пошкодуєш, що з'явився на божий світ. Сан-Хуан видасться тобі раєм проти того, що я з тобою зроблю.

– В'язниця... – пролепетав хлопчисько. – Грінго, той самий, котрого ви мали вчора повісити, підірвав стіну в'язниці. Святі угодники! Діра така велика, як дзвіниця на нашому соборі! І друг грінго, той, котрий схожий на нього та якого мали б повісити завтра, утік разом із ним через цю діру. Той грінго витяг його. Це я бачив на власні очі, й мерщій побіг до вас, сюди, я без упину біг, і ви ж не забудьте, сеньйоре...

Проте начальник поліції вже повернувся до Тореса й нищівним поглядом втупився в нього.

– Так, на вашу думку, цей сеньйор Ріган виявить королівську щедрість, коли заплатить нам із вами ту велику суму, що обіцяв? Та він повинен дати нам уп'ятеро, удесятеро більше: ці грінго ламають наші закони й порядки, і навіть трощать міцні стіни нашої в'язниці...

– Ну, це тільки помилкова тривога, пір'інка, що показує, куди дую вітер і наміри Френка Моргана, – пробурмотів Торес, кисло посміхаючись. – Не забувайте, що пораду штурмувати в'язницю давав я.

– У такому разі, це ви та сеньйор Ріган відшкодуєте нам витрати на відновлення в'язниці, – сказав начальник поліції й, помовчавши, додав: – А проте я не вірю, що він це зробив. Це неможливо. Навіть недоумкуватий грінго не зважився б на таке.

Тут у дверях з'явився жандарм Рафаель, із рани на його чолі сочилася кров. Розштовхуючи рушницею цікавих, котрі вже почали збиратися навколо Тореса й начальника поліції, він став перед своїм шефом.

– Нас розбили, – почав він. – В'язниця майже вся зруйнована. Динаміт! Сто фунтів динаміту! Тисяча! Ми хоробро кинулися рятувати в'язницю. Проте вона злетіла в повітря. Тисяча фунтів динаміту – це вам не жарт! Я упав непритомний, але не випустив рушницю з рук. Коли отямився, біля мене були самі мерці! Хоробрий Педро, відважний Ігнасіо, сміливий Августіно – всі, всі лежали мертві! – Рафаелю слід було б сказати: «п'яні, як ніч», але його натура, як і будь-якого латиноамериканця, була складною, й тому він у трагічних тонах змалював катастрофу так, що і він, і всі інші жандарми поставали героями, як це щиро уявлялося йому. – Вони лежали мертві. Але, може, і не мертві, а тільки контужені. Я поповз. Пробрався до камери цього грінго Моргана. Порожньо. В

стіні – величезна діра. Я виповз через неї на вулицю. Бачу: зібралася велика юрба. Але грінго Моргана вже й сліду нема. Я поговорив з одним обшарпанцем, котрий бачив, як це сталося. На них чекали коні. Вони поскакали до берега. Там уже стояла під вітрилами шхуна. У Френка Моргана до сідла був прив'язаний мішок із золотом – обшарпанець бачив його на власні очі. Величезний лантух!..

– А діра велика? – запитав начальник поліції. – Діра в стіні?

– Та більша, ніж лантух буде, значно більша, – відповів Рафаель. – Хоча лантух у грінго величезний – так мені цей обшарпанець сказав. І лантух був прив'язаний у Моргана до сідла.

– Моя в'язниця! – вигукнув начальник поліції. Він вихопив кинджал і підніс угору, тримаючи за лезо так, що руків'я, на якому майстерно було вирізано розп'ятого Ісуса, здавалося справжнім хрестом. – Клянуся всіма святими, я мститимуся! О наша в'язниця! Наше правосуддя! Наш закон!.. Коней! Хутко коней! Жандарми, коней, хутко! – Він накинувся на Тореса, хоча той не вимовив ні слова: – До біса сеньйора Рігана! Мені хоча б свое повернути! Мене образили! Зруйнували мою в'язницю! Поглумилися над моїм законом – нашим законом, дорогі друзі! Коней! Коней! Відібрати їх у проїжджих! Та хутчіше ж! Хутчіше!

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: <https://tellnovel.com/ru/dzhek-london/sercya-tr-oh>

Текст предоставлен ООО «ИТ»

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию: [Купити](#)